

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

2222

Na temelju članka 18. stavaka 4. i 5. i članka 34. Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (»Narodne novine« broj 149/09) ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O TRŽIŠNIM STANDARDIMA ZA VOĆE I POVRĆE

TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se tržišni standardi za voće i povrće, način provođenja kontrole i izvješćivanja o usklađenosti voća i povrća s propisanim tržišnim standardima, način i postupak provedbe inspekcijskog nadzora te mjere i radnje inspektora.

Članak 2.

Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na voće i povrće iz Dodatka I. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Definicije

Članak 3.

U smislu ovoga Pravilnika pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

1. *Ministarstvo nadležno za poljoprivredu* (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) je tijelo nadležno za uspostavu i inspekcijski nadzor tržišnih standarda.
2. *Proizvođač* je pravna ili fizička osoba čiji je posjed smješten na teritoriju Republike Hrvatske i koja obavlja djelatnost poljoprivrede.
3. *Posjednik* je pravna ili fizička osoba koja je fizički u posjedu proizvoda iz Dodatka I. ovoga Pravilnika.
4. *Prvi stupanj prerade* je prerada voća i povrća u drugi proizvod iz Dodatka I. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Čišćenje i pranje, rezanje, sušenje i pakiranje svježih proizvoda u namjeri prodaje ne smatra se prvim stupnjem prerade.
5. *Pretpakovina* je proizvod koji se sastoji od voća i povrća i ambalaže u koju je ono zapakirano prije nego što je stavljeno na tržište, bilo da ambalaža u potpunosti ili samo djelomično zatvara voće i povrće, ali u svakom slučaju na način da sadržaj ne može biti

promijenjen bez otvaranja ili vidne promjene ambalaže. Zaštitno pakiranje ne smatra se pretpakovinom.

6. *Komercijalni tip proizvoda* predstavlja specifični tip ploda voća ili povrća uključivši i druge jestive dijelove povrća.

7. *Ugovor na daljinu* je ugovor sklopljen između trgovca i potrošača u okviru organizirane prodaje proizvoda ili organiziranog obavljanja usluga trgovca koji, u vrijeme sklapanja ugovora, za potrebe sklapanja takvih ugovora isključivo koristi jedno ili više sredstava daljinske komunikacije.

8. *Stavljanje na tržište* je držanje s ciljem prodaje, ponude za prodaju, opskrbe ili prijenosa voća i povrća na treće osobe s ciljem komercijalnog korištenja uz naknadu ili bez nje.

9. *Proizvodno područje* je teritorijalno područje Republike Hrvatske.

10. *Treće zemlje* su sve zemlje iz kojih se voće i povrće uvozi u Republiku Hrvatsku, a koje nisu članice Europske unije.

11. *UN/ECE standard* je međunarodni standard koji je odobren od strane Ekonomske komisije Ujedinjenih naroda za Europu, United Nations Economic Commission for Europe (u daljnjem tekstu: UN/ECE).

12. *Kontrola usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima* je provjera usklađenosti voća i povrća s propisanim tržišnim standardima koja se obavlja na zahtjev stranke radi izdavanja Potvrde o usklađenosti s tržišnim standardima za voće i povrće (u daljnjem tekstu: Potvrda o usklađenosti).

13. *Uvoz* je carinski postupak puštanja voća i povrća iz trećih zemalja u slobodni promet u skladu s carinskim propisima na carinskim ispostavama gdje se voće i povrće stavlja u postupak puštanja u slobodni promet (granični prijelaz ili unutarnja carinska ispostava), podnošenjem jedinstvene carinske deklaracije.

14. *Izvoz* je carinski postupak u kojem se odobrava iznošenje voća i povrća iz carinskog područja Republike Hrvatske postupkom podnošenja carinske deklaracije za izvoz.

15. *Međunarodno priznata potvrda o usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima* (u daljnjem tekstu: Međunarodna potvrda o usklađenosti) je za:

(a) zemlje članice Europske unije, certifikat o usklađenosti s tržišnim standardima za voće i povrće Europske unije (u daljnjem tekstu: EU certifikat) ili certifikat o usklađenosti s tržišnim standardima za voće i povrće Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (u daljnjem tekstu: OECD certifikat) koji je izdalo ovlašteno tijelo zemlje izvoznice iz Dodatka V. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika;

(b) treće zemlje, OECD certifikat koji je izdalo ovlašteno tijelo zemlje izvoznice iz Dodatku V. ovoga Pravilnika.

POSEBNE ODREDBE

Članak 4.

(1) Opći i posebni tržišni standardi za voće i povrće:

(a) utvrđuju se vodeći posebno računa o:

- specifičnosti određenog proizvoda,
- potrebi osiguravanja uvjeta za neometanu prodaju tih proizvoda na tržištu,
- interesu potrošača da dobiju odgovarajuće i jasne informacije o voću i povrću, uključujući informacije o zemlji podrijetla, klasi i, gdje je prikladno, sorti (ili komercijalnom tipu) proizvoda, i
- preporukama UN/ECE za voće i povrće;

(b) vezani su posebno za kvalitetu, klasiranje, masu, određivanje veličine, pakiranje, umatanje, skladištenje, prijevoz, prezentiranje, trženje, podrijetlo i označavanje.

(2) Posjednik smije izložiti, nuditi na prodaju, isporučiti ili staviti na tržište voće i povrće samo ako je ono u skladu s tržišnim standardima. Posjednik je odgovoran za ispunjavanje tih standarda.

(3) Voće i povrće na koje se ne primjenjuju posebni tržišni standardi iz članka 6. ovoga Pravilnika mora biti u skladu s općim tržišnim standardima. Ako posjednik voća i povrća može dokazati da je ono u skladu s bilo kojim standardima usvojenim od UN/ECE, proizvod će se smatrati usklađenim s općim tržišnim standardima.

Opći tržišni standard

Članak 5.

(1) Voće i povrće iz Dodatka I. ovoga Pravilnika namijenjeno prodaji u svježem stanju može se staviti na tržište samo ako udovoljava općem tržišnom standardu.

(2) Opći tržišni standard iz stavka 1. ovoga članka propisan je u Dodatku II., koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

(3) Opći tržišni standard primjenjuje se na sve faze stavljanja na tržište svježeg voća i povrća, uključujući uvoz i izvoz.

Posebni tržišni standardi

Članak 6.

(1) Posebnim tržišnim standardima, kod stavljanja na tržište u svježem stanju, mora udovoljavati sljedeće voće i povrće:

(a) agrumi (limun, mandarina, naranča),

- (b) banana
- (c) breskva i nektarina,
- (d) jabuka,
- (e) jagoda,
- (f) kivi,
- (g) kruška,
- (h) stolno grožđe,
- (i) paprika,
- (j) rajčica,
- (k) salata, kudrava i širokolisna endivija.

(2) Posebni tržišni standardi propisani su u Dodatku III. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Iznimke od primjene općeg i posebnih tržišnih standarda

Članak 7.

(1) Iznimno od odredbe članka 4. stavka 2. ovoga Pravilnika, tržišni standardi ne primjenjuju se na voće i povrće:

– ako je na njemu jasno naznačeno »namijenjeno preradi« ili »za hranu za životinje« ili neki drugi izričaj istog značenja, namijenjeno:

(a) industrijskoj preradi, ili

(b) za hranu za životinje ili drugu namjenu koja nije za hranu;

– ako ih na svom gospodarstvu proizvođač predaje ili prodaje potrošaču za njegove osobne potrebe;

– koji su pranjem, čišćenjem i rezanjem postali »pripremljeni za potrošnju« ili »pripremljeni za kuhanje«.

(2) Iznimno od odredbe članka 4. stavka 2. ovoga Pravilnika, unutar proizvodnog područja, tržišni standardi ne primjenjuju se za voće i povrće:

– koje je proizvođač prodao ili isporučio u objekt za doradu i pakiranje ili u objekt za skladištenje ili otpremio sa gospodarstva u takve objekte; i

– otpremljeno iz objekata za skladištenje u objekte za doradu i pakiranje.

(3) Iznimno od odredbe članka 4. stavka 2. ovoga Pravilnika u pogledu posebnih tržišnih standarda, svježe voće i povrće koje nije Ekstra klase u fazi nakon otpreme, može pokazati neznatni gubitak svježine i turgora uslijed dozrijevanja.

(4) Posjednik mora voditi evidenciju o proizvodima iz stavka 1. podstavka 1. i stavka 2. ovoga članka.

(5) Proizvodi iz stavka 1. podstavka 1. i stavka 2. ovoga članka moraju:

- ispunjavati uvjete u odnosu na njihovu namjenu korištenja;
- biti označeni u skladu sa stavkom 1. podstavkom 1. i stavkom 2. ovoga članka;
- se držati fizički odvojeno od proizvoda na koje se primjenjuju tržišni standardi.

Označavanje voća i povrća

Članak 8.

(1) Propisani podaci iz Dodatka II. i Dodatka III. ovoga Pravilnika moraju se prikazati čitko i uočljivo na jednoj strani pakiranja, bilo da su neizbrisivo otisnuti neposredno na pakiranje ili na etiketu koja je sastavni dio pakiranja ili je prilijepljena na pakiranje.

(2) Za voće i povrće koje se otprema u rasutom stanju i utovaruje neposredno na prijevozno sredstvo, propisani podaci iz stavka 1. ovoga članka moraju se nalaziti na pratećoj dokumentaciji ili moraju biti postavljeni na vidljivo mjesto unutar prijevoznoga sredstva.

(3) U slučaju prodaje putem ugovora na daljinu u smislu odredbi Zakona o zaštiti potrošača (»Narodne novine« broj 79/07, 125/07, 79/09, 89/09), podaci o usklađenosti s tržišnim standardima moraju biti dostupni prije no što je kupoprodaja zaključena.

(4) Na računima i pratećim dokumentima, osim računa izdanog krajnjem potrošaču, treba navesti vrstu proizvoda, zemlju podrijetla proizvoda te klasu, sortu ili komercijalni tip proizvoda ukoliko je proizvod predmet posebnih tržišnih standarda ili oznaku da su proizvodi »namijenjeni preradi«.

Označavanje voća i povrća u trgovini na malo

Članak 9.

(1) U trgovini na malo propisani podaci moraju biti navedeni čitko i uočljivo.

(2) Proizvodi mogu biti izloženi za prodaju pod uvjetom da trgovci na malo prikažu istaknuto i čitko podatke koji se odnose na zemlju podrijetla, klasu, sortu ili komercijalni tip, na takav način da ne dovode potrošača u zabludu.

(3) Uz sve podatke predviđene tržišnim standardima na pretpakovini moraju biti navedeni i podaci o neto masi u skladu s odredbama Pravilnika o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane (»Narodne novine« broj 41/08).

(4) Ako se proizvodi prodaju po komadu, nije potrebno navoditi neto masu ako je broj komada jasno vidljiv i lako prebrojiv izvana ili ako je broj naveden na etiketi.

Mješavine

Članak 10.

Pakiranja neto mase 5 kg ili manje koja sadrže mješavinu različitih tipova voća i povrća mogu se staviti na tržište pod uvjetom da:

- (a) su proizvodi ujednačene kvalitete i da je svaki proizvod usklađen s posebnim tržišnim standardima ili, ako za pojedini proizvod ne postoje posebni tržišni standardi, s općim tržišnim standardima,
- (b) je pakiranje označeno na propisani način, i
- (c) mješavina nije takva da dovede potrošača u zabludu.

Nadležna tijela

Članak 11.

(1) Ministarstvo je tijelo nadležno za koordinaciju i međunarodne kontakte u području tržišnih standarda.

(2) Poljoprivredni inspektori provode:

- (a) kontrolu usklađenosti s tržišnim standardima voća i povrća koje će se staviti na tržište Republike Hrvatske i koje se izvozi, a obavlja se na zahtjev stranke radi izdavanja Potvrde o usklađenosti, i
- (b) inspekcijski nadzor voća i povrća stavljenog na tržište Republike Hrvatske.

(3) Fitosanitarni inspektori provode:

- (a) kontrolu usklađenosti s tržišnim standardima voća i povrća koje se uvozi iz trećih zemalja, i
- (b) inspekcijski nadzor voća i povrća koje se uvozi.

Kontrola usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima

Članak 12.

(1) Kontrolu usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima prije stavljanja na tržište provode nadležni inspektori na zahtjev stranke, a u svrhu izdavanja Potvrde o usklađenosti kojom se potvrđuje da voće i povrće udovoljava tržišnim standardima propisanim ovim Pravilnikom.

(2) Kontrola iz stavka 1. ovoga članka provodi se za voće i povrće koje:

(a) će se staviti na tržište Republike Hrvatske,

(b) se izvozi,

(c) se uvozi.

(3) Zahtjev za kontrolu usklađenosti iz stavka 4. ovoga članka podnosi se u pisanom obliku, na obrascu iz Dodatka IV. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

(4) Kontrola usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima propisana ovim Pravilnikom, obavlja se u skladu s metodama iz Dodatka VI. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

(5) Za obavljanu kontrolu iz stavka 1. ovoga članka pravna ili fizička osoba plaća naknadu. Visina naknade te način i uvjeti plaćanja propisani su u Dodatku VIII. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

Potvrda o usklađenosti

Članak 13.

(1) Potvrda o usklađenosti mora pratiti voće i povrće koje je namijenjeno izvozu, kao i voće i povrće koje se uvozi iz trećih zemalja ako ga pri uvozu ne prati Međunarodna potvrda o usklađenosti.

(2) Voće i povrće koje se uvozi iz Europske unije mora pratiti Međunarodna potvrda o usklađenosti zemlje izvoznice.

(3) Voće i povrće proizvedeno u Republici Hrvatskoj koje se stavlja na tržište Republike Hrvatske može pratiti Potvrda o usklađenosti.

(4) U slučaju iz članka 18. stavka 1. i 2. ovoga Pravilnika voće i povrće iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka koje se ponovno stavlja na tržište Republike Hrvatske mora pratiti Potvrda o usklađenosti.

(5) Potvrda o usklađenosti izdaje se u papirnatom obliku s pečatom i originalnim potpisom nadležnog inspektora ili u elektroničkom obliku s elektroničkim potpisom.

(6) Potvrda iz stavka 1., 3. i 4. ovoga članka sadrži broj na osnovu kojega se može obaviti identifikacija.

(7) Obrazac Potvrde o usklađenosti nalazi se u Dodatku VII., koji je sastavni dio ovoga Pravilnika. Potvrda o usklađenosti ispunjava se u četiri istovjetna primjerka. Tri primjerka se izdaju stranci, a jedan primjerak pohranjuje nadležna inspekcija.

Kontrola usklađenosti s tržišnim standardima voća i povrća koje će se staviti na tržište Republike Hrvatske i koje se izvozi

Članak 14.

(1) Ako poljoprivredni inspektor u postupku kontrole usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima koje će se staviti na tržište Republike Hrvatske utvrdi da voće i povrće udovoljava propisanim tržišnim standardima, izdat će Potvrdu o usklađenosti.

(2) Ako poljoprivredni inspektor u postupku kontrole usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima koje će se staviti na tržište Republike Hrvatske utvrdi da voće i povrće ne udovoljava propisanim tržišnim standardima, donijet će usmeno rješenje koje se upisuje u Zapisnik o neusklađenosti kojim će privremeno zabraniti stavljanje voća i povrća na tržište.

(3) Obrazac zapisnika iz stavka 2. ovoga članka propisan je u Dodatku IX. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika, a ispunjava se u dva istovjetna primjerka od kojih se jedan izdaje stranci, a jedan primjerak pohranjuje poljoprivredni inspektor.

(4) Privremena mjera zabrane iz stavka 2. ovoga članka traje dok:

(a) se dio ili cjelokupna količina voća i povrća ne uskladi s tržišnim standardima i poljoprivredni inspektor ne izda Potvrdu o usklađenosti; ili

(b) stranka ne dostavi poljoprivrednom inspektoru dokaze da će se voće i povrće koristiti za preradu ili kao hrana za životinje ili bilo koju drugu namjenu koja nije za hranu; ili

(c) stranka ne dostavi poljoprivrednom inspektoru dokaze o poduzetim mjerama kojima je osigurano da se voće i povrće koje se ne može uskladiti s tržišnim standardima niti se može koristiti za namjene iz podstavka (b) ovoga stavka neće staviti na tržište.

(5) Ako u roku od 8 dana od dana izricanja privremene mjere zabrane iz stavka 2. ovoga članka nisu ispravljene nepravilnosti zbog kojih je usmeno rješenje donijeto, poljoprivredni inspektor će donijeti rješenje u pisanom obliku o otklanjanju nepravilnosti odnosno nedostataka u skladu s odredbama Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (u daljnjem tekstu: Zakon) i odredbama ovoga Pravilnika koje se odnose na provedbu inspekcijskog nadzora.

(6) Odredbe prethodnih stavaka ovoga članka primjenjuju se i na kontrolu usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima koje se izvozi.

Kontrola usklađenosti s tržišnim standardima voća i povrća koje se uvozi iz trećih zemalja

Članak 15.

(1) Kontrolu usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima koje se uvozi iz trećih zemalja obavljaju fitosanitarni inspektori prije postupka carinjenja, na graničnom prijelazu ili u skladištu pod carinskim nadzorom ukoliko voće i povrće ide u postupak skladištenja.

(2) Ako pri uvozu u carinsko područje Republike Hrvatske voće i povrće ne prati Međunarodna potvrda o usklađenosti, fitosanitarni inspektor će prije postupka carinjenja obaviti kontrolu usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima.

(3) Ako fitosanitarni inspektor u postupku kontrole usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima koje se uvozi iz trećih zemalja utvrdi da voće i povrće udovoljava propisanim tržišnim standardima, izdat će Potvrdu o usklađenosti.

(4) Zahtjev za izdavanje Potvrde o usklađenosti fitosanitarnom inspektoru na graničnom prijelazu ili u unutrašnjosti prije carinskog postupka puštanja voća i povrća u slobodni promet podnosi uvoznik ili njegov zakonski zastupnik za urednog vremena fitosanitarne inspekcije.

(5) Uvoznik ili njegov zakonski zastupnik obvezan je jedan dan prije namjeravanog uvoza, osobno ili telefonom, nadležnom fitosanitarnom inspektoru najaviti uvoz voća i povrća radi obavljanja kontrole u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(6) Ako fitosanitarni inspektor u postupku kontrole usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima koje se uvozi iz trećih zemalja utvrdi da voće i povrće ne udovoljava propisanim tržišnim standardima, donijet će usmeno rješenje koje se upisuje u Zapisnik o neusklađenosti kojim će privremeno zabraniti uvoz voća i povrća u carinsko područje Republike Hrvatske.

(7) Privremena mjera zabrane iz stavka 7. ovog članka traje dok:

(a) se dio ili cjelokupna količina voća i povrća ne uskladi s tržišnim standardima i fitosanitarni inspektor ne izda Potvrdu o usklađenosti; ili

(b) uvoznik ne dostavi fitosanitarnom inspektoru dokaze da će se voće i povrće koristiti za preradu ili kao hrana za životinje ili bilo koju drugu namjenu koja nije za hranu; ili

(c) uvoznik ne dostavi fitosanitarnom inspektoru dokaze o poduzetim mjerama kojima je osigurano da se voće i povrće koje se ne može uskladiti s tržišnim standardima niti se može koristiti za namjene iz podstavka (b) ovoga stavka neće staviti na tržište.

(8) Obrazac zapisnika iz stavka 6. ovoga članka propisan je u Dodatku IX. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika, a ispunjava se u dva istovjetna primjerka, od kojih se jedan izdaje stranci, a jedan primjerak pohranjuje fitosanitarni inspektor.

(9) Do završetka kontrole iz stavka 2. ovoga članka voće i povrće može se smjestiti u privremeno carinsko skladište. Privremeno carinsko skladište čini skladišni prostor pravne ili fizičke osobe koji je odobrilo nadležno ministarstvo.

(10) Kad se pošiljka voća i povrća upućuje u privremeno carinsko skladište, fitosanitarni će inspektor na carinsku deklaraciju staviti klauzulu: »Dopušta se prijevoz pošiljke pod carinskim nadzorom do privremenog carinskog skladišta (navesti naziv odredišta). Odmah nakon prispjeća izvijestiti nadležnu fitosanitarnu inspekciju i nadležnu carinarnicu.«

(11) Ako u roku od 8 dana od dana izricanja privremene mjere zabrane iz stavka 7. ovoga članka nisu ispravljene nepravilnosti zbog kojih je usmeno rješenje donijeto, fitosanitarni inspektor će donijeti rješenje u pisanom obliku o otklanjanju nepravilnosti odnosno nedostataka u skladu sa odredbama Zakona i odredbama ovoga Pravilnika koje se odnose na provedbu inspeksijskog nadzora.

(12) Za uvoz voća i povrća iz Dodatka I. i članka 6. stavka 1. ovoga Pravilnika određuju se slijedeći granični prijelazi: Rupa, Bregana, Goričan, Bajakovo, Stara Gradiška, Metković, Karasovići, Luka Ploče, Luka Rijeka i Zračna Luka Zagreb.

Prihvatanje carinske deklaracije

Članak 16.

(1) Carinarnica, odnosno carinska ispostava ne može obaviti postupak carinjenja i pustiti voće i povrće u slobodni promet ako:

(a) uz carinsku deklaraciju nije priložena Međunarodna potvrda o usklađenosti izdana od nadležnog tijela zemlje izvoznice koju je ovjerio fitosanitarni inspektor u skladu s člankom 19. stavkom 4. ovoga Pravilnika; ili

(b) uz carinsku deklaraciju nije priložena Potvrda o usklađenosti izdana od nadležnog fitosanitarnog inspektora; ili

(c) nadležni fitosanitarni inspektor nije obavijestio nadležnu carinarnicu, stavljanjem potvrde na carinsku deklaraciju, da za određeno voće i povrće temeljem analize rizika, nije potrebno obaviti inspekcijski nadzor.

(2) Carinarnica, odnosno carinska ispostava ne može obaviti postupak izvoznog carinjenja voća i povrća ako uz carinsku deklaraciju za izvoz nije priložena Potvrda o usklađenosti izdana od nadležnog poljoprivrednog inspektora. Postupak inspekcijskog nadzora i mjere inspektora

Članak 17.

(1) Inspekcijski nadzor usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima provodi se u svim fazama stavljanja voća i povrća na tržište, a obavlja se u skladu s metodama utvrđenim u Dodatku VI. koji je sastavni dio ovoga Pravilnika.

(2) Inspekcijski nadzor usklađenosti s tržišnim standardima obavlja se na temelju analize rizika, selektivno i odgovarajućom učestalošću, kako bi se osigurala odgovarajuća usklađenost s tržišnim standardima i drugim odredbama vezanim uz stavljanje na tržište voća i povrća.

(3) Kriterij za procjenu rizika će uključiti postojanje Potvrde o usklađenosti izdane od nadležnog inspektora u skladu s ovim Pravilnikom. Ta potvrda smatrat će se čimbenikom smanjenja rizika neusklađenosti.

(4) Ako se tijekom inspekcijskog nadzora otkriju nepravilnosti, nadležni inspektori povećat će učestalost kontrola u odnosu na trgovce, proizvode, podrijetlo ili druge parametre.

(5) Analiza rizika temelji se na podacima sadržanim u Upisniku trgovaca voćem i povrćem koji vodi Ministarstvo i temeljem iste trgovci se razvrstavaju u kategorije rizika.

(6) Pored podataka iz stavka 5. ovoga članka kriterij za procjenu rizika može uključiti:

- (a) vrstu proizvoda, vrijeme proizvodnje, cijenu proizvoda, klimatske prilike, način pakiranja i rukovanja, uvjete skladištenja, zemlju podrijetla, način transporta ili veličinu partije;
- (b) veličinu trgovaca, njihovu poziciju u prodajnom lancu, obim ili vrijednost njihove utržene proizvodnje, asortiman proizvoda, područje isporuke ili skladištenja, sortiranja, pakiranja ili prodaje;
- (c) nalaze utvrđene tijekom prethodnih kontrola uključujući broj i vrstu utvrđenih nedostataka, uobičajenu kvalitetu utrženih proizvoda, kvalitetu tehničke opreme koja se koristi;
- (d) pouzdanost sustava osiguranja kvalitete ili sustava samoprovjere u odnosu na usklađenost s tržišnim standardima;
- (e) mjesto na kojemu se obavlja provjera, posebno ako je to točka prvog ulaska u zemlju, ili mjesto na kojemu su proizvodi pakirani ili utovarivani;
- (f) bilo koja druga informacija koja može ukazati na neusklađenost.

Članak 18.

(1) Ako tijekom inspekcijskog nadzora poljoprivredni inspektor utvrdi da voće i povrće koje je stavljeno na tržište Republike Hrvatske ne udovoljava tržišnim standardima propisanim ovim Pravilnikom rješenjem će zabraniti stavljanje na tržište takvog voća i povrća dok se ono ne uskladi s tržišnim standardima.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka trgovac može uskladiti s tržišnim standardima dio ili cjelokupnu količinu voća i povrća. Voće i povrće iz stavka 1. ovoga članka koje je usklađeno s tržišnim standardima ne može se prodavati na tržištu prije nego što poljoprivredni inspektor potvrdi njegovu usklađenost s tržišnim standardima. Na zahtjev trgovca poljoprivredni će inspektor obaviti kontrolu i izdati Potvrdu o usklađenosti za dio ili cjelokupnu količinu voća i povrća koja je usklađena s tržišnim standardima.

(3) Ako se voće i povrće ne može uskladiti s tržišnim standardima trgovac je obavezan izvijestiti poljoprivrednog inspektora i dostaviti dokaze:

- (a) da će se voće i povrće koristiti za preradu ili kao hrana za životinje ili za bilo koju drugu namjenu koja nije za hranu; ili
- (b) o poduzetim mjerama kojima je osigurano da se voće i povrće koje se ne može uskladiti s tržišnim standardima niti se može koristiti za namjene iz podstavka (a) ovoga stavka neće staviti na tržište.

Članak 19.

(1) Uvoznici i carinski otpremnici koje oni ovlaste koji iz trećih zemalja uvoze svježe voće i povrće obvezni su nadležnom fitosanitarnom inspektoru na ulaznom graničnom prijelazu odmah po prispjeću, za uredovnog vremena fitosanitarne inspekcije, prijaviti pošiljku radi obavljanja inspekcijskog nadzora.

(2) Uvoznik ili njegov zakonski zastupnik obavezan je jedan dan prije namjeravanog uvoza, osobno ili telefonom, nadležnom fitosanitarnom inspektoru najaviti uvoz voća i povrća radi obavljanja nadzora u skladu sa stavkom 1. ovoga članka.

(3) Ako pri uvozu u carinsko područje Republike Hrvatske voće i povrće prati Međunarodna potvrda o usklađenosti, fitosanitarni inspektor će prije postupka carinjenja obaviti inspekcijski nadzor kojim će provjeriti udovoljava li voće i povrće tržišnom standardu navedenom u potvrdi.

(4) Ako tijekom inspekcijskog nadzora fitosanitarni inspektor utvrdi da voće i povrće udovoljava tržišnim standardima propisanim ovim Pravilnikom dopustit će uvoz takvog voća i povrća u carinsko područje Republike Hrvatske i na Međunarodnu potvrdu o usklađenosti upisati sljedeći tekst: »Uvoz dopušten«, navesti mjesto ulaska, nadnevak pregleda te staviti svoj potpis i pečat.

(5) Ako tijekom inspekcijskog nadzora fitosanitarni inspektor utvrdi da voće i povrće ne udovoljava tržišnim standardima propisanim ovim Pravilnikom rješenjem će zabraniti uvoz takvog voća i povrća u carinsko područje Republike Hrvatske dok se ono ne uskladi s tržišnim standardima.

(6) U slučaju iz stavka 5. ovoga članka uvoznik može uskladiti s tržišnim standardima dio ili cjelokupnu količinu voća i povrća. Na zahtjev uvoznika fitosanitarni će inspektor obaviti kontrolu i izdati Potvrdu o usklađenosti za dio ili cjelokupnu količinu voća i povrća koja je usklađena s tržišnim standardima.

(7) Do izdavanja Potvrde o usklađenosti iz stavka 6. ovoga članka voće i povrće može se smjestiti u privremeno carinsko skladište iz članka 15. stavka 10. ovoga Pravilnika.

(8) Kad se pošiljka voća i povrća iz stavka 7. ovoga članka upućuje u privremeno carinsko skladište, fitosanitarni inspektor upisat će na carinsku deklaraciju sljedeći tekst: »Dopušta se prijevoz pošiljke pod carinskim nadzorom do privremenog carinskog skladišta (navesti naziv odredišta). Odmah nakon prispjeća izvijestiti nadležnog fitosanitarnog inspektora i nadležnu carinarnicu.«

(9) Ako se voće i povrće ne može uskladiti s tržišnim standardima uvoznik je obavezan o tome izvijestiti fitosanitarnog inspektora i dostaviti dokaze:

(a) da će se voće i povrće koristiti za preradu ili kao hrana za životinje ili za bilo koju drugu namjenu koja nije za hranu

(b) o poduzetim mjerama kojima je osigurano da se voće i povrće koje se ne može uskladiti s tržišnim standardima niti se može koristiti za namjene iz podstavka (a) ovoga stavka neće staviti na tržište.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 20.

Stupanjem na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe Pravilnika o kakvoći voća (»Narodne novine« broj 114/08, 137/08) i Pravilnika o kakvoći povrća (»Narodne novine« broj 114/08, 137/08).

Članak 21.

Do pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju trećim zemljama smatraju se sve zemlje iz kojih se voće i povrće uvozi u Republiku Hrvatsku.

Članak 22.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu 1. lipnja 2011. godine.

Klasa:

011-02/09-01/321

Urbroj:

525-02-1-0010/10-6

Zagreb, 11. lipnja 2010.

Ministar

Petar

Čobanković, v. r.

DODATAK I.

Voće i povrće

Oznaka KN	Opis
0702 00 00	rajčica, svježa ili rashlađena
0703	luk, luk kozjak (ljutika), češnjak, poriluk i ostale vrste luka (<i>Allium</i> spp.), svježi ili rashlađeni
0704	kupus, cvjetača, korabica, kelj i slične jestive kupusnjače, svježe ili rashlađeno
0705	salata (<i>Lactuca sativa</i>) i endivija i radič (<i>Cichorium</i> spp.), svježa ili rashlađena
0706	mrkva, postrna repa, cikla, bijeli korijen, celer korjenaš, rotkvica i slično jestivo korjenasto povrće, svježe ili rashlađeno
0707 00	krastavci salatni i krastavci kornišoni, svježi ili rashlađeni
0708	mahunasto povrće, u mahunama ili zrnju, svježe ili rashlađeno
ex 0709	ostalo povrće, svježe ili rashlađeno, osim povrća iz podbrojeva 0709 60 91, 0709 60 95, 0709 60 99, 0709 90 31, 0709 90 39 i 0709 90 60
ex 0802	ostalo lupinasto voće, svježi ili suhi, oljušteni ili neoljušteni, osim areke (ili betela) i kola oraha iz podbroja 0802 90 20
0803 00 19	ostale banane
0804 20	smokve, svježe

Oznaka KN	Opis
10	
0804 30 00	ananas
0804 40 00	avokado
0804 50 00	guava, mango i mangusta
0805	agrumi, svježi ili sušeni
0806 10 10	svježe stolno grožđe
0807	dinje (uključujući lubenice) i papaje, svježe
0808	jabuke, kruške i dunje, svježe
0809	marelice, trešnje, breskve (uključujući nektarine), šljive i divlje šljive, svježe
0810	ostalo voće, svježe
0813 50 31	mješavine isključivo sušenog lupinastog voća iz podbrojeva 0801 i 0802:
	od tropskih lupinastih plodova
0813 50 39	ostale
0910 20	šafran
ex 0910 99	majčina dušica, svježa ili rashlađena
ex 1211 90 85	bosiljak, matičnjak, metvica, Origanum vulgare (origano/divlji mažuran), ružmarin, kadulja, svježi ili rashlađeni
1212 99 30	rogači

DODATAK II.

OPĆI TRŽIŠNI STANDARD

Minimalni zahtjevi kvalitete

U skladu s dopuštenim odstupanjima, proizvod mora biti:

- neoštećen;
- zdrav; isključeni su proizvodi podlegli procesima kvarenja i truljenja u stupnju koji ih čini neprikladnim za potrošnju;

- čist, bez stranih čestica i primjesa;
- gotovo bez štetnih organizama;
- gotovo bez šteta uzrokovanih štetnim organizmima koje utječu na meso ploda i ostalih jestivih dijelova proizvoda;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i /ili okusa.

Stanje proizvoda mora biti takvo da omogućuje:

- prijevoz i rukovanje;
- stizanje na odredište u zadovoljavajućem stanju.

Dopuštena odstupanja

U svakoj partiji dopušta se odstupanje brojem ili masom do 10% proizvoda koji ne udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete. Ovo odstupanje ne odnosi se na proizvode koji su podlegli procesima kvarenja i truljenja u stupnju koji ih čini neprikladnim za potrošnju.

Označavanje proizvoda

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranim na istom mjestu i vidljivim izvana:

- naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu;

Sva pakiranja, osim pretpakovina, mogu biti označena službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama), a pretpakovine moraju biti označena nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspekcijiska tijela, obvezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

- naziv vrste proizvoda ako proizvod nije vidljiv izvana;
- zemlja podrijetla;

Ukoliko pakiranje ili potrošačko pakiranje sadrži mješavinu različitih tipova voća i/ili povrća (različitih boja i/ili različitih komercijalnih tipova):

- »mješavina voća«, »mješavina povrća«, »mješavina voća i povrća« ili drugi istoznačni naziv;

– ako sadržaj nije vidljiv izvana naznačiti boju i/ili komercijalni tip i broj komada svake boje i/ili komercijalnog tipa.

U slučaju da prodajna pakiranja sadrže mješavinu različitog voća ili povrća ili mješavinu voća i povrća različitog podrijetla, potrebno je navesti:

- naziv svakog proizvoda sadržanog u pakiranju,
- zemlja podrijetla uz naziv svakog pojedinog proizvoda.

Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisanim podacima i na način da ne dovode u zabludu krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

DODATAK III.

POSEBNI TRŽIŠNI STANDARDI

1. POGLAVLJE TRŽIŠNI STANDARDI ZA AGRUME

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na sljedeće vrste agruma za opskrbu potrošača u svježem stanju, isključujući agrume za preradu:

- limun sorata uzgojenih od vrste *Citrus limon* (L.) Burm. f.;
- mandarinke sorata uzgojenih od vrste *Citrus reticulata* Blanco, uključujući Satsuma mandarinke (*Citrus unshiu* Marcow.), klementine (*Citrus clementina* Hort. ex Tan.), obične mandarinke (*Citrus deliciosa* Ten.) i tangerine (*Citrus tangerina* Hort. ex Tan.) koje se uzgajaju od tih vrsta i njihovih hibrida, (u daljnjem tekstu: mandarinke);
- naranče sorata uzgojenih od vrste *Citrus sinensis* (L.) Osb.

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete agruma nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

Agrumi u svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete ako su:

- neoštećeni;

- bez nagnječenja i/ili većih zaraslih ozljeda na kori;
- zdravi, isključeni su proizvodi zahvaćeni truljenjem ili propadanjem koje ih čini neprikladnim za potrošnju u svježem stanju;
- čisti, bez vidljivih stranih čestica;
- gotovo bez štetnih organizama;
- gotovo bez štete uzrokovane štetnim organizmima;
- bez znakova unutarnjeg smežuravanja (unutarnjih osušenih dijelova);
- bez oštećenja uzrokovanih niskom temperaturom ili mrazom;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Agrumi moraju biti pažljivo ubrani i doseći odgovarajući stupanj razvijenosti i zrelosti, uzimajući u obzir kriterije sorte, vrijeme branja i područje uzgoja.

Stupanj razvijenosti i stanje agruma moraju biti takvi da:

- podnesu prijevoz i rukovanje; i
- stignu na odredište u zadovoljavajućem stanju.

Agrumi koji ispunjavaju zahtjeve zrelosti, mogu proći postupak »umjetnog dozrijevanja«. Taj postupak je dopušten samo ukoliko se ne mijenjaju ostale prirodne organoleptičke karakteristike.

B. Zahtjevi dozrelosti

Dozrelost agruma se definira sljedećim parametrima, posebno naznačenim za svaku vrstu:

1. minimalni sadržaj soka;
2. stupanj obojenosti.

Stupanj obojenosti treba biti takav da, prolazeći normalan razvoj, agrumi na svom odredištu dosegnu boju karakterističnu za sortu.

(a) Limuni

Minimalni sadržaj soka plodova limuna iznosi 20% za sorte Verdelli i Primofiore te 25% za ostale sorte limuna.

Boja mora biti karakteristična za sortu. Dopušteni su plodovi zelene, ali ne tamnozelene boje, pod uvjetom da udovoljavaju minimalnim zahtjevima za sadržajem soka.

(b) Mandarinke

Minimalni sadržaj soka kod plodova mandarinke je 33% osim kod klementina 40%.

Boja mora biti karakteristična za sortu na najmanje jednoj trećini površine ploda.

(c) Naranče

Boja ploda mora biti karakteristična za sortu. Dopušteni su plodovi svijetlo zelene boje, pod uvjetom da svijetlo zelena boja ne prelazi jednu petinu površine ploda.

Plodovi moraju imati sljedeći minimalni sadržaj soka:

- crvene naranče: 30%,
- navel grupa: 33%,
- druge sorte: 35%.

Naranče proizvedene u područjima s visokom temperaturom zraka i visokom relativnom vlagom mogu biti zelene boje na površini većoj od jedne petine površine ploda, pod uvjetom da udovoljavaju minimalnim zahtjevima za sadržajem soka:

- sorte Mosambi, Sathgudi i Pacitan: 33%,
- druge sorte: 45%.

C. Klasiranje

Agrumi se razvrstavaju u tri klase:

(a) Ekstra klasa

Agrumi Ekstra klase moraju biti vrhunske kvalitete. Po obliku, vanjskom izgledu, razvijenosti i boji moraju biti karakteristični za sortu i/ili komercijalni tip.

Agrumi Ekstra klase moraju biti bez nedostataka uz izuzetak neznatnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju.

(b) Klasa I

Agrumi Klase I moraju biti dobre kvalitete i karakteristični za sortu i/ili komercijalni tip.

Dopušteni su sljedeći manji nedostaci, pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju:

- manja odstupanja od oblika;
- manja odstupanja od boje;

- manja oštećenja kore nastala tijekom oblikovanja ploda, kao što su »srebrni« ožiljci, hrđava prevlaka itd.;
- manja zacijeljena oštećenja nastala mehaničkim putem, poput oštećenja od tuče, trljanja, oštećenja nastala tijekom rukovanja, itd.

(c) Klasa II

Klasa II uključuje agrume koje ne udovoljavaju zahtjevima viših klasa, ali udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da plodovi agruma Klase II zadrže svoje osnovne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i izgleda u pakiranju:

- odstupanja od oblika;
- odstupanja od boje;
- hrapava kora;
- oštećenja kore nastala tijekom oblikovanja ploda, kao što su »srebrni« ožiljci, hrđava prevlaka itd.;
- zarasla oštećenja nastala mehaničkim putem, poput oštećenja od tuče, trljanja, oštećenja nastala tijekom rukovanja, itd.;
- površinske zarasle promjene na kori;
- blago i djelomično odvajanje kore (perikarpa) kod naranči (koje je dopušteno za mandarinke).

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina plodova agruma određena je najvećim promjerom ekvatorijalnog dijela ploda.

A. Minimalna veličina

Minimalna veličina za plodove agruma iznosi:

- 45 mm za plodove limuna;
- 45 mm za plodove mandarinke, s izuzetkom plodova klementine;
- 35 mm za plodove klementine;
- 53 mm za plodove naranče.

B. Ljestvica veličina

Naranče		Limun		Mandarine	
oznaka veličine	promjer (mm)	oznaka veličine	promjer (mm)	oznaka veličine	promjer (mm)
0	92-110	0	79-90	1-XXX	78 i više
1	87-100	1	72-83	1-XX	67-78
2	84-96	2	68-78	1 ili 1-X	63-74
3	81-92	3	63-72	2	58-69
4	77-88	4	58-67	3	54-64
5	73-84	5	53-62	4	50-60
6	70-80	6	48-57	5	46-56
7	67-76	7	45-52	6	43-52
8	64-73			7	41-48
9	62-70			8	39-46
10	60-68			9	37-44
11	58-66			10	35-42
12	56-63				
13	53-60				

(1) Veličina ispod 45 mm odnosi se samo na klementine.

Agrumi se mogu pakirati po broju pod uvjetom da je osigurana ujednačenost veličine kako je propisano točkom C. ovoga Poglavlja. Raspon veličine u pakiranju može odstupati od jedne veličine, s tim da potpada pod dvije susjedne oznake veličine.

C. Ujednačenost

Ujednačenost veličine se postiže pomoću ljestvice veličine navedene u točki B. odredaba o veličini ovoga Poglavlja, osim ako se ne navodi drugačije, i to kako slijedi:

– za plodove složene u pravilne slojeve u pakiranjima ili potrošačkim pakiranjima, razlika između najmanjeg i najvećeg ploda, u rasponu jedne veličine, ili u slučaju da se plodovi pakiraju po broju, u dvije susjedne veličine, ne smije prijeći sljedeće maksimalne vrijednosti:

	Oznaka veličine	Maksimalna razlika između plodova u istom pakiranju (mm)
Limuni	0-7	7
Mandarine	1-XXX-4	9

	5-6	8
	7-10	7
Naranče	0-2	11
	3-6	9
	7-13	7

– za plodove koji nisu posloženi u pravilne slojeve u pakiranjima ili u čvrstim pojedinačnim pakiranjima, razlika između najmanjeg i najvećeg ploda u istom pakiranju ne smije prijeći odgovarajuću veličinu iz ljestvice veličine; ili u slučaju kada se plodovi pakiraju po broju, razlika između najmanjeg i najvećeg ploda u istom pakiranju ne smije prijeći raspon (u mm) jedne od dvije susjednih veličina;

– za plodove pakirane u rasutom stanju i nečvrstim pojedinačnim pakiranjima (mreže, vreće i sl.) maksimalna razlika u veličini između najmanjeg i najvećeg ploda u istom pakiranju ne smije prijeći raspon tri uzastopne susjedne veličine iz ljestvice veličine ovoga Poglavlja.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Odstupanja u pogledu kvalitete i veličine dopuštena su u svakom pakiranju, za proizvode koji ne udovoljavaju zahtjevima navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Ekstra klasa

Za agrume Ekstra klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I, ili su u iznimnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu I.

(b) Klasa I

Za agrume Klase I u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II, ili su, u iznimnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu II.

(c) Klasa II

Za agrume Klase II u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase niti minimalnim zahtjevima, uz izuzetak plodova koji su podlegli takvom truljenju ili drugoj vrsti kvarenja koje ih čini neprikladnim za potrošnju. Unutar ovog odstupanja ukupno 5% plodova može pokazivati lagana površinska nezacijeljena oštećenja, suhe rezove ili mekoću i smežuranost.

B. Dopuštena odstupanja od veličine

Za sve klase i vrste prezentiranja, u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji odgovaraju veličini neposredno iznad ili ispod (ili onih u slučaju kombinacije triju uzastopnih veličina) veličine označene na pakiranju.

U svakom slučaju, odstupanje od 10% vrijedi za sve plodove koje nemaju manji promjer od sljedećih:

43 mm za limun;

43 mm za mandarinku, s izuzetkom plodova klementine;

34 mm za klementine;

50 mm za naranče.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen. Agrumi moraju biti istog podrijetla, sorte i komercijalnog tipa, kvalitete i veličine, po mogućnosti, istog stupnja zrelosti i razvijenosti.

Agrumi Ekstra klase moraju biti ujednačeni i po boji.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

Plodovi agruma moraju biti pakirani na način da su dobro zaštićeni.

Materijali koji se koriste unutar pakiranja moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se izbjegnu bilo kakva vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova s trgovačkim specifikacijama, dopušteno je pod uvjetom da je tiskanje ili označavanje izvedeno netoksičnom tintom ili ljepilom.

Ukoliko se plodovi umataju, mora se koristiti tanak, suh, nov papir bez mirisa.[\[1\]](#)

Zabranjeno je korištenje bilo koje tvari koja može izmijeniti prirodne značajke agruma, osobito okusa ili mirisa.¹

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari. Međutim, dopušteno je prezentiranje plodova s kratkom (neodrvjenjelo) grančicom s nekoliko zelenih listova.

Naljepnice koje se stavljaju pojedinačno na proizvod moraju biti takve da, nakon uklanjanja, ne ostavljaju vidljive tragove ljepila, niti uzrokuju oštećenja kože ploda.

C. Prezentiranje

Agrumi mogu biti prezentirani:

- u pravilnim slojevima u pakiranjima;
- u pakiranjima gdje nisu složeni u pravilnim slojevima, ili u rasutom stanju (dopušteno samo za Klasu I i II);
- u pojedinačnim pakiranjima, za izravnu prodaju potrošaču, gdje ta pakiranje teže manje od 5 kg i koja se pakiraju:
- prema broju plodova, ili
- prema neto masi.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranim na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

- naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

- za sva pakiranja, osim pretpakovina, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);
- samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspekcijska tijela, obavezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta voća

- naziv vrste proizvoda ako proizvod nije vidljiv izvana, osim mandarinka za koje je obavezan naziv vrste ili sorte (ako postoji);
- naziv sorte, za naranče;
- naziv vrste:
- za limun: gdje je to primjenjivo naznaka »Verdelli« i »Primofiore«;
- za klementine: gdje je to primjenjivo naznaka: »Klementine, bez koštica«, »Klementine« (1 do 10 koštica), »Klementine s košticama« (više od 10 koštica).

C. Podrijetlo proizvoda

- zemlja podrijetla

– regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno).

D. Trgovačka obilježja

– klasa;

– kalibar, za plodove selekcionirane u klasu prema ljestvici veličine; krajnji viši ili niži kalibar u slučaju grupiranja tri uzastopna susjedna kalibra.

– kalibar (u slučaju da plodovi koji se pakiraju po broju potpadnu pod dva susjedna kalibra, deklarira se minimalni i maksimalni promjer) i broj plodova, u slučaju da se agrumi pakiraju u slojeve.

– u slučaju korištenja kemikalija, obavezno naznačiti naziv sredstva za zaštitu bilja ili druge kemikalije korištene nakon berbe.

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

2. POGLAVLJE TRŽIŠNI STANDARD ZA BANANE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovoga poglavlja odnose se na banane, sorata *Musa* (AAA) spp., podgrupa Cavendish i Gros Michel, kao i hibrida iz Dodataka I. ovoga Pravilnika, za opskrbu potrošača u svježem stanju nakon pripreme i pakiranja; isključujući banane za kuhanje, banane za preradu i fig banane.

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete nezrelih zelenih banana nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

(1) U svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, banane moraju biti:

– zelene i nezrele,

– neoštećene,

– čvrste,

- zdrave; isključen je proizvod zahvaćen truljenjem ili propadanjem koje ga čini neprikladnim za potrošnju,
- čiste, bez vidljivih stranih čestica,
- bez štetnih organizama,
- bez oštećenja uzrokovanih štetnim organizmima,
- s čitavom peteljkom, ne savijene, bez gljivičnog oštećenja ili sušenja,
- s odstranjenim tučcima cvijeta,
- nedeformirane ili neprirodno zakrivljene,
- nenatučene,
- bez oštećenja nastalih zbog niskih temperatura,
- normalne vanjske vlažnosti,
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

(2) Pored toga grozdovi i njihovi dijelovi moraju uključivati:

- dovoljnu količinu plodova normalne boje, koji moraju biti zdravi i bez zaraze gljivicama,
- da im je peteljka glatko rezana, da nije koso odrezana ili rastrgana, bez dijelova stabljike.

(3) Razvijenost i dozrelost banana moraju biti takvi da:

- podnesu prijevoz i rukovanje,
- stignu na odredište u zadovoljavajućem stanju kako bi postigle odgovarajući stupanj zrelosti nakon dozrijevanja.

B. Klasiranje

Banane se razvrstavaju u tri klase:

(a) Ekstra klasa

(1) Banane Ekstra klase moraju biti vrhunske kvalitete, tipične za sortu i/ili komercijalni tip.

(2) Plodovi ne smiju imati nedostatke, izuzev malih površinskih mrlja koje ne pokrivaju više od 1 cm² površine, što ne smije narušiti ukupni izgled grozda ili njegovih dijelova, njegovu kvalitetu, očuvanje kvalitete ili izgled u pakiranju.

(b) Klasa I

(1) Banane Klase I moraju biti dobre kvalitete, tipične za sortu i/ili komercijalni tip.

(2) Dozvoljeni su sljedeći manji nedostaci na plodovima pod uvjetom da ne utječu na meso ploda i ne narušavaju opći izgled svakoga grozda ili njegovog dijela, njegovu kvalitetu, očuvanje kvalitete ili izgled u pakiranju:

– manji nedostaci u obliku;

– manji nedostaci na kori nastali trenjem i ostale površinske mrlje koje ne prekrivaju više od 2 cm² površine ploda.

(c) Klasa II

(1) Klasa II uključuje banane koje ne udovoljavaju zahtjevima za Klasu I, ali udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete banane.

(2) Dozvoljeni su sljedeći nedostaci pojedinačnih plodova pod uvjetom da ne utječu na meso ploda i da banane zadrže svoje bitne karakteristike u odnosu na kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgleda:

– nedostaci u obliku,

– nedostaci na kori nastali zbog struganja, trenja ili drugih razloga, pod uvjetom da ukupna zahvaćena površina ne prekriva više od 4 cm² pojedinog ploda.

III. ODREDBE O VELIČINI

(1) Veličina se određena:

– duljinom jestivog dijela mesa ploda izraženom u centimetrima i izmjenom duž izbočene strane od kraja cvijeta do osnovice peteljke,

– debljinom, mjenom u milimetrima debljine poprečnog presjeka ploda između bočnih stranica i sredine, okomito na dužinsku os.

(2) Referentni plod za mjerenje duljine i debljine je:

– središnji plod na vanjskom redu grozda,

– plod pored mjesta reza kojim je odrezan grozd, na vanjskom redu dijela grozda.

(3) Minimalna dozvoljena duljina je 14 cm i minimalna dozvoljena debljina je 27 mm.

(4) Iznimno, banane proizvedene na Madeiri, Azorima, Algarve, Kreti, Lakoniji i Cipru koje su dugačke manje od 14 cm mogu se stavljati na tržište ali se moraju razvrstati u Klasu II.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Odstupanja u pogledu kvalitete i veličine dopuštena su u svakom pakiranju, za proizvode koji ne udovoljavaju zahtjevima pojedine klase.

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Ekstra klasa

Za banane Ekstra klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I, ili su u izuzetnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu I.

(b) Klasa I

Za banane Klase I u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II, ili su u izuzetnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu II.

(c) Klasa II

Za banane Klase II u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase niti minimalnima zahtjevima, uz izuzetak plodova koji su podlegli takvom truljenju, oštećenju ili kvarenju koje ih čini neprikladnim za potrošnju.

B. Dopušteno odstupanje od veličine

Za banane svih klasa u pakiranju može biti brojem do 10% plodova koji ne zadovoljavaju zahtjeve veličine, do najviše 1 cm za minimalnu dužinu od 14 cm.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

(1) Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati banane istog podrijetla, sorte i/ili komercijalnog tipa i kvalitete.

(2) Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

(1) Banane moraju biti pakirane na način da su dobro zaštićene.

(2) Materijali koji se koriste za pakiranja moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se spriječe bilo kakva vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova s trgovačkim specifikacijama, dozvoljeno je uz uvjet da je tiskanje ili označavanje napravljeno s netoksičnom tintom ili ljepilom.

(3) Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

C. Prezentiranje

(1) Banane se moraju izlagati u grozdovima ili njegovim dijelovima od najmanje četiri ploda te kao pojedinačni plod.

(2) Dozvoljeni su dijelovi grozda kojima nedostaju ne više od dva ploda pod uvjetom da stabljika nije rastrgana već ravno odrezana, bez oštećenja krajnjih plodova.

(3) U svakom redu ne smije biti više od jednog dijela grozda s tri ploda istih svojstava kao i ostalo voće u pakiranju.

(4) U proizvodnim regijama, banane se mogu tržiti s peteljkom.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranim na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

– naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena službeno izdanom ili priznatom konvencionalnom oznakom.

B. Vrsta proizvoda

– »Banane«, kada sadržaj nije vidljiv izvana,

– naziv sorte ili komercijalnog tipa.

C. Podrijetlo proizvoda

– zemlja podrijetla i, u slučaju proizvoda Europske unije područje proizvodnje,

– regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno).

D. Trgovačka obilježja

– klasa

– neto masa,

– veličina izražena kao minimalna dužina i, prema izboru, kao maksimalna dužina.

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

PRILOG TRŽIŠNOM STANDARDU ZA BANANE

Popis glavnih grupa, podgrupa i sorata desertnih banana koje se trže u europskoj uniji

GRUPA	PODGRUPA	GLAVNE SORTE
AA	Sweet fig	Sweet fig, Pisang Mas, Amas Datil, Bocadillo

AB	Ney-Poovan	Ney-Poovan, Safet Velchi
AAA	Cavendish	Dwaef Cavendish Giant Cavendish Lacatan Poyo (Robusta) Williams Americani Valery Arvis
	Gros Michel	Gros Michel (Big Mike) Highgate
	Hibridi	Flhorban 920
	Pink fig	Figue Rose Figue Rose Verte
	Ibota	
AAB	Fig apple	Fig apple, Silk
	Pome (Prata)	Pacovan Prata Ana
	Mysore	Mysore, Pisang Ceylan, Gorolo

3. POGLAVLJE

TRŽIŠNI STANDARDI ZA BRESKVU I NEKTARINU

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na breskve i nektarine^[2] sorata uzgojenih od vrste *Prunus persica* Sieb. i Zucc., za opskrbu potrošača u svježem stanju, isključujući breskve i nektarine namijenjene preradi.

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete breskve i nektarine, nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

U svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, breskve i nektarine moraju biti:

- neoštećene;
- zdrave, isključeni su proizvodi zahvaćeni truljenjem ili propadanjem koje ih čini neprikladnim za potrošnju;
- čiste, bez vidljivih stranih čestica;
- gotovo bez štetnih organizama;
- gotovo bez štete uzrokovane štetnim organizmima;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Breskve i nektarine moraju biti pažljivo ubrane.

Stupanj razvoja i stanje bresaka i nektarina moraju biti takvi da:

- podnesu prijevoz i rukovanje; i
- stignu na odredišta u zadovoljavajućem stanju.

B. Minimalni zahtjevi dozrelosti

Breskve i nektarine moraju biti dovoljno razvijene i pokazivati dovoljnu zrelost. Razvijenost i stupanj zrelosti bresaka i nektarina moraju biti takvi da im omoguće proces dozrijevanja i dostizanje zadovoljavajućeg stupnja dozrelosti. Da bi zadovoljili zahtjev zrelosti, refraktometrijski indeks mesa ploda izmjeren u srednjoj točki pulpe ploda u ekvatorijalnom dijelu mora biti veći ili jednak 8 Brix-a, a tvrdoća mora biti manja od 6,5 kg mjerena penetrometrom (klip promjera 8 mm odnosno 0,5 cm²) na dvije točke ekvatorijalnog dijela ploda.

C. Klasiranje

Breskve i nektarine razvrstavaju se u tri dolje navedene klase:

(a) Ekstra klasa

Breskve i nektarine Ekstra klase moraju biti vrhunske kvalitete. Po obliku, razvoju i boji moraju biti karakteristične za sortu te za područje na kojem su uzgojene. Moraju biti bez nedostataka uz izuzetak veoma sitnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete, te izgled u pakiranju.

(b) Klasa I

Breskve i nektarine Klase I moraju biti dobre kvalitete i karakteristične za sortu i područje na kojem su uzgojene.

Meso ploda mora biti potpuno zdravo.

Breskve i nektarine s pukotinama oko peteljke isključuju se iz ove klase.

Dopušteni su sljedeći manji nedostaci kože pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju, te da ne prelaze:

- 1 cm duljine za oštećenja izduženog oblika;
- 0,5 cm² ukupne površine ploda za sva ostala oštećenja.

(c) Klasa II

Klasa II uključuje breskve i nektarine koje ne udovoljavaju zahtjevima viših klasa, ali udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete.

Meso ploda ne smije pokazivati ozbiljna oštećenja. Plodovi s pukotinama oko peteljke dopušteni su samo u okviru dopuštenog odstupanja od kvalitete u skladu s odredbama ovoga poglavlja.

Dopušteni su sljedeći nedostaci na kožici, pod uvjetom da plodovi zadrže svoje osnovne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i izgled u pakiranju, te da ne prelaze:

- 2 cm u duljinu za oštećenja izduženog oblika;
- 1,5 cm² ukupne površine za ostala oštećenja.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina breskvi i nektarina određena je:

- obujmom ili
- najvećim promjerom ekvatorijalnog dijela ploda.

Breskve i nektarine razvrstavaju se po veličini prema sljedećoj ljestvici:

Promjer (mm)	Oznaka razreda	Obujam (cm)
90 i više	AAAA	28 i više
80 i više, ali ispod 90	AAA	25 i više, ali ispod 28
73 i više, ali ispod 80	AA	23 i više, ali ispod 25
67 i više, ali ispod 73	A	21 i više, ali ispod 23
61 i više, ali ispod 67	B	19 i više, ali ispod 21

56 i više, ali ispod 61	C	17,5 i više, ali ispod 19
51 i više, ali ispod 56	D	16 i više, ali ispod 17,5

Najmanja dopuštena veličina za Ekstra klasu je 17,5 cm (obujam) ili 56 mm (promjer).

Razred D (51-55 mm u promjeru ili 16-17,5 cm u obujmu) nije dopušteno stavljati u promet u periodu od 1. srpnja do 31. kolovoza.

Razvrstavanje po veličini je obvezno za sve klase.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Odstupanja u pogledu kvalitete i veličine dopuštena su u svakom pakiranju, za proizvode koji ne udovoljavaju zahtjevima navedene klase

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Ekstra klasa

Za breskve i nektarine Ekstra klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I, ili su u iznimnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu I.

(b) Klasa I

Za breskve i nektarine Klase I u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II ili su, u izuzetnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu II.

(c) Klasa II

Za breskve i nektarine Klase II u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase niti minimalnim zahtjevima, uz izuzetak plodova koji su podlegli takvom truljenju, oštećenju ili kvarenju koje ih čini neprikladnim za potrošnju.

B. Dopuštena odstupanja od veličine

U svim klasama, dopušta se brojem ili masom do 10% breskvi ili nektarina koje odstupaju do 1 cm iznad ili ispod veličine označene na pakiranju, ukoliko se razvrstava prema obujmu; ili do 3 mm iznad ili ispod veličine označene na pakiranju u slučaju razvrstavanja prema promjeru. Međutim, kod plodova u najmanjem razredu, ovo dopušteno odstupanje primijeniti će se samo na breskve ili nektarine veličine ne manje od 6 mm (obujam) ili 2 mm (promjer) od označene minimalne veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati breskve i nektarine istog podrijetla, sorte, kvalitete, stupnja dozrelosti i veličine. Ukoliko je riječ o breskvama i nektarinama Ekstra klase, sadržaj također mora biti ujednačen po boji.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

Breskve i nektarine moraju biti pakirane na način da su dobro zaštićene.

Materijali koji se koriste za pakiranje a moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se spriječe bilo kakva vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova s trgovačkim specifikacijama, dozvoljeno je uz uvjet da je tiskanje ili označavanje napravljeno s netoksičnom tintom ili ljepilom.

Naljepnice koje se pojedinačno lijepe na proizvod moraju biti takve da kada se odstrane, ne uzrokuju vidljive tragove ljepila niti uzrokuju oštećenja kože ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

C. Prezentiranje

Breskve i nektarine mogu se prezentirati:

- u manjim jediničnim pakiranjima; u malim pakiranjima;
- složene u jedan sloj (kod Ekstra klase svaki pojedinačni plod mora biti odvojen od susjednog ploda;

Breskve i nektarine Klase I i Klase II mogu se prezentirati:

- složene u jedan ili dva sloja ili
- u najviše četiri sloja, kada se plodovi stavljaju u krute uloške na način da ne leže na sloju neposredno ispod.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranim na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

- naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

- za sva pakiranja osim pretpakovina, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);

– samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspekcijska tijela, obavezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta voća

- »breskve« ili »nektarine« ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana;
- boja mesa ploda;
- naziv sorte (nije obavezno).

C. Podrijetlo proizvoda

- zemlja podrijetla;
- regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno).

D. Trgovačka obilježja

- klasa,
- veličina izražena najmanjim i najvećim promjerom ili najmanjim i najvećim obujmom, u skladu s oznakama razreda iz točke III. ovoga Poglavlja;
- broj jedinica (nije obavezno);
- minimalni udio šećera, mjereno refraktometrom i izražen u stupnjevima Brix-a (nije obavezno);
- maksimalna čvrstoća, mjerena penetrometrom i izražena u kg/0,5 cm² (nije obavezno).

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

4. POGLAVLJE TRŽIŠNI STANDARD ZA JABUKE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na sorte jabuka uzgojene od vrste *Malus domestica Borkh* za opskrbu potrošača u svježem stanju, isključujući jabuku za preradu.

II. ODREDBE O KAKVOĆI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete jabuka, nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

U svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, jabuka mora biti:

- čitava,
- zdrava; isključeni su plodovi podlegli procesima kvarenja i truljenja u stupnju koji ih čini neprikladnim za potrošnju;
- čista, bez stranih čestica i primjesa;
- gotovo bez štetnih organizama;
- gotovo bez štete uzrokovane štetnim organizmima;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Osim toga, jabuke moraju biti pažljivo ubrane.

Razvoj i stanje jabuka mora biti takvo da omogućí:

- nastavak procesa njihovog dozrijevanja do stupnja zrelosti s obzirom na karakteristike sorte [\[3\]](#), [\[4\]](#),
- podnošenje prijevoza i rukovanje, i
- stizanje na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Klasiranje

Jabuka se razvrstava u tri dolje navedene klase.

(a) *Extra klasa*

Jabuke Ekstra klase moraju biti vrhunske kvalitete. Oblikom, veličinom i bojom, moraju biti karakteristične za sortu kojoj pripadaju [\[5\]](#) i s netaknutom peteljkom.

Meso mora biti savršeno zdravo.

Ne smiju imati oštećenja, izuzev malih površinskih oštećenja koja ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, održavanje kvalitete i izgled pakiranja.

(b) Klasa I

Jabuke ove klase moraju biti dobre kvalitete. Oblikom, veličinom i bojom, moraju biti karakteristične za sortu kojoj pripadaju.⁶

Meso mora biti savršeno zdravo.

Dopušteni su sljedeći manji nedostaci, pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju:

- neznatne deformacije oblika;
- manji nedostatak u razvijenosti;
- neznatno odstupanje od boje;
- blago oštećenje kože koje ne smije prelaziti:
- 2 cm dužine za oštećenja izduženog oblika,
- 1 cm² ukupne površine za druga oštećenja, uz izuzetak čađave krastavosti (*Venturia inaequalis*), koja ne smije prelaziti 0,25 cm² ukupne površine.

Ukoliko postoje manje nagnječenja, ne smiju prelaziti 1 cm² ukupne površine i ne smiju biti bez boje.

Peteljka smije nedostajati pod uvjetom da je lom čist i da kožica uz peteljku nije oštećena.

(c) Klasa II

Jabuke ove klase uključuju plodove koji ne udovoljavaju zahtjevima viših klasa ali udovoljavaju gore navedenim minimalnim zahtjevima kvalitete^[6].

Meso ploda mora biti bez većih nedostataka.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da jabuke zadrže svoje osnovne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i izgleda u pakiranju:

- deformacije oblika;
- nedostaci u razvijenosti;
- odstupanja od boje;
- oštećenja kože koja ne smiju biti prelaziti:
- 4 cm u dužinu za oštećenja izduženog oblika,

– 2,5 cm² ukupne površine za ostala oštećenja, uz izuzetak

čadave krastavosti (*Venturia inaequalis*), koja ne smije prelaziti 1 cm² ukupne površine.

Ukoliko postoje manje nagnječenja, ne smiju prelaziti 1,5 cm² ukupne površine i mogu pokazivati blago odstupanje od boje.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina ploda jabuke određena je najvećim promjerom ekvatorijalne ravnine ili masom ploda.

Za sorte jabuka svih klasa minimalna veličina određena promjerom iznosi 60 mm, odnosno 90 g ako je određena masom ploda. Kod sorata jabuka sitnijeg ploda dopušta se minimalna veličina 50 mm, odnosno 70 g, ako je izmjerena količina šećera 10,5° Briksa ili više.

Kako bi se osigurala ujednačenost prema veličini u pakiranju za plodove koji se razvrstavaju prema promjeru, razlika u promjeru između plodova u istome pakiranju ograničava se na:

– 5 mm za plodove Ekstra klase i plodove Klase I i Klase II pakirane u redove i slojeve; međutim, za jabuke sorata Bramley's Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) i Horneburger, razlika u promjeru može iznositi do 10 mm;

– 10 mm za plodove Klase I pakirane u rasutom stanju ili u prodajnom pakiranju; međutim, za jabuke sorata Bramley's Seedling (Bramley, Triomphe de Kiel) i Horneburger, razlika u promjeru može iznositi do 20 mm.

Za plodove koji se razvrstavaju prema masi, razlika u masi u istom pakiranju ograničava se na:

– 20% prosječne veličine pojedinačnog ploda u pakiranju za plodove Ekstra klase, Klase I i Klase II pakirane u redove i slojeve;

– 25% prosječne mase pojedinačnog ploda u pakiranju za plodove Klase I pakiranih u rasutom stanju ili u prodajnom pakiranju.

Ne postoje odredbe o veličini za Klasu II plodova koji su pakirani u rasutom stanju ili za prodajna pakiranja.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Odstupanja u pogledu kvalitete i veličine dopuštena su u svakom pakiranju, za proizvode koji ne udovoljavaju zahtjevima naznačene klase

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Ekstra klasa

Za jabuke Ekstra klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, a udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I, ili su u iznimnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu I.

(b) Klasa I

Za jabuke Klase I u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, a udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II, ili su u iznimnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu II.

(c) Klasa II

Za jabuke Klase II u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase niti minimalnim zahtjevima, osim plodova koji su podlegli truljenju ili drugoj vrsti kvarenja koja ih čini neprikladnim za potrošnju.

Unutar ovog odstupanja kod jabuka Klase II dopušteno je najviše brojem ili masom do 2% plodova koji pokazuju sljedeće nedostatke:

- ozbiljan slučaj gorke pjege ili staklavosti;
- neznatna oštećenja ili nezacijeljena napuknuća;
- vrlo male tragove truljenja;
- prisutnost unutarnjih štetnih organizama i/ili oštećenja mesa izazvanog štetnim organizmima.

B. Dopuštena odstupanja od veličine

Za sve klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji odstupaju od veličine, ali ovo odstupanje ne uključuje plodove veličine:

- 5 ili više mm ispod najmanjeg promjera, ukoliko je veličina određena promjerom;
- 10 ili više g. ispod najmanje mase, ukoliko je veličina određena masom.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati samo jabuke istog podrijetla, sorte, kvalitete i veličine (ukoliko su razvrstane po veličini), te istog stupnja zrelosti.

Jabuke Ekstra klase moraju biti ujednačene i po boji.

Prodajna pakiranja neto mase koja ne prelaze 5 kg mogu sadržavati mješavine jabuka različitih sorti, pod uvjetom da su ujednačene po kvaliteti te, za svaku sortu, ujednačene po podrijetlu, veličini (ako su razvrstane) i stupnju zrelosti.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

Jabuke moraju biti pakirane na način da su dobro zaštićene. Prodajna pakiranja čija neto masa prelazi 3 kg moraju biti dovoljno čvrsta kako bi osigurala odgovarajuću zaštitu proizvoda.

Materijali koji se koriste za pakiranja moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se izbjegnu bilo kakva vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova s trgovačkim specifikacijama, dopušteno je pod uvjetom da je tiskanje ili označavanje izvedeno netoksičnom tintom ili ljepljivom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

Naljepnice koje se stavljaju pojedinačno na proizvod moraju biti takve da, nakon uklanjanja, ne ostavljaju vidljive tragove ljepljivosti, niti uzrokuju oštećenja kože ploda.

C. Prezentiranje

Plodovi jabuka Ekstra klase moraju biti pakirani u slojevima.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranim na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

– naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

– za sva pakiranja osim pretpakovina, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);

– samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspeksijska tijela, obavezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta voća

– »jabuke«, ako sadržaj pakiranja nije vidljiv i vrsta voća se ne vidi izvana;

– naziv sorte ili, po potrebi, sorata;

– u slučaju da prodajna pakiranja sadrže mješavinu različitih sorata, naziv svake pojedine sorte u pakiranju.

C Podrijetlo proizvoda

- zemlja podrijetla;
- regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno);
- u slučaju da prodajna pakiranja sadrže mješavinu sorata jabuka različitog podrijetla, naziv svake zemlje podrijetla treba se nalaziti pored naziva pojedinih sorata.

D. Trgovačka obilježja

- klasa;
- veličina ili, za plodove pakirane u slojeve, broj komada;
- ako se identifikacija vrši prema veličini, ona se naznačuje:
 - za proizvode koji podliježu pravilima ujednačenosti, kao najmanji i najveći promjeri ili kao najmanja i najveća masa;
 - za proizvode koji ne podliježu pravilima ujednačenosti, kao promjer ili neto

masa najmanjeg ploda u pakiranju s naznakom »i iznad« ili »+«, ili kao odgovarajuća mjera uz promjer ili masu najvećeg ploda.

E. Službena kontrolna oznaka (nije obvezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

PRILOG TRŽIŠNOM STANDARDU ZA JABUKE

1. Kriteriji boje, skupina boje i kodova

Skupina boje	A (Crvene sorte)	B (Miješane crvene sorte)	C (Lagano prošarane sorte)	D (Ostale sorte)
	Ukupna površina crvene boje karakteristične za sortu	Ukupna površina miješane crvene boje karakteristične za sortu	Ukupna površina lagano crvena, s mrljama ili prošarana karakteristično za sortu	
Ekstra klasa	3/4	1/2	1/3	Nema zahtjeva za crvenu boju

I. klasa	1/2	1/3	1/10	
II. klasa	1/4	1/10	–	

2. Kriteriji hrđe

– Skupina R: Sorte kod kojih je hrđa karakteristika kože, a ne oštećenje, ako odgovara karakterističnom izgledu sorte.

– Za sorte koje nisu označene slovom »R« na donjem popisu hrđa je dopuštena unutar sljedećih granica:

	»Ekstra« klasa	klasa I	klasa II	Odstupanje za klasu II.
(i) Smeđe mrlje	– nisu izvan udubina peteljke	– smiju blago izlaziti iz udubina peteljke ili čaške	– smiju blago izlaziti iz udubina peteljke ili čaške	– voće koje ne odstupa značajno od izgleda i stanja pakiranja
	– nisu grube	– nisu grube	– blago grube	
(ii) Hrđa		Maksimalno dopuštena površina ploda		
– tanka hrđa poput mreže (nije u jakom kontrastu s prevladavajućom bojom ploda)	– lagani i osamljeni tragovi hrđe koji ne mijenjaju opći izgled ploda ili pakiranja	1/5	1/2	– voće koje ne odstupa značajno od izgleda i stanja pakiranja
– jaka	– nema	1/20	1/3	– voće koje ne odstupa značajno od izgleda i stanja pakiranja
– kumulativna oštećenja (uz izuzetak smeđih mrlja koje su izuzete iz ovih kumulativnih oštećenja). Tanka hrđa i jaka hrđa ni u kojem slučaju ne smiju zajedno prijeći maksimum od:	–	1/5	1/2	– voće koje ne odstupa značajno od izgleda i stanja pakiranja

3. Nepotpuni popis sorata jabuka razvrstanih prema kriterijima boje, hrđe i veličine:

Plodovi sorata koje nisu dio popisa moraju se ocjenjivati prema karakteristikama njihove sorte.

Sorta	Sinonimi	Skupina boje	Hrđa
African Red		B	
Akane	Tohoku 3	B	
Alborz Seedling		C	
Aldas		B	
Alice		B	
Alkmene	Early Windsor	C	
Alwa		B	
Angold		C	
Apollo	Beauty of Blackmoor	C	
Arkcharm	Arkansas No 18, A 18	C	
Arlet		B	R
Aroma		C	
Mutanti crvene boje sorte Aroma, na primjer Aroma Amorosa		B	
Auksis		B	
Belfort	Pella	B	
Belle de Boskoop i mutanti		D	R
Belle fleur double		D	
Berlepsch	Freiherr von Berlepsch	C	
Berlepsch rouge	Red Berlepsch Roter Berlepsch	B	
Blushed Golden			
Bohemia		B	
Boskoop rouge	Red Boskoop Roter Boskoop	B	R
Braeburn		B	
Mutanti crvene boje sorte Braeburn, na primjer:		A	

Hidala			
Joburn			
Lochbuie Red			
Braeburn			
Mahana Red			
Mariri Red			
Redfield			
Royal Braeburn			
Bramley's Seedling	Bramley Triomphe de Kiel	D	
Brettacher Sämling		D	
Calville (skupina...)		D	
Cardinal		B	
Carola	Kalco	C	
Caudle		B	
Charden		D	
Charles Ross		D	
Civni		B	
Coromandel Red	Corodel	A	
Cortland		B	
Cox's orange pippin i mutanti			
Mutanti crvene boje sorte Cox's Orange Pippin na primjer:	Cox Orange	C	R
Cherry Cox		B	R
Crimson Bramley		D	
Cripps Pink		C	
Cripps Red		C1	
Dalili		C	
Dalinbel		B	
Delblush		D	

Delcorf i mutanti, na primjer:			
Dalili		C	
Monidel			
Delgollune		B	
Delicious ordinaire	Ordinary Delicious	B	
Deljeni		D	
Delikates		B	
Delor		C	
Discovery		C	
Dunn's Seedling		D	R
Dykman's Zoet		C	
Egremont Russet		D	R
Elan		D	
Elise	Red Delight	A	
Ellison's orange	Ellison	C	
Elstar i mutanti, na primjer:			
Daliter			
Elshof			
Elstar			
Armhold			
Elstar		C	
Reinhardt		B	
Mutanti crvene boje sorte Elstar, na primjer:			
Bel-El			
Daliest			
Goedhof			
Red			

Elstar			
Valstar			
Empire		A	
Falstaff		C	
Fiesta	Red Pippin	C	
Florina		B	
Fortune		D	R
Fuji i mutanti		B	
Gala		C A	
Mutanti crvene boje sorte Gala, na primjer:			
Annaglo			
Baigent			
Galaxy			
Mitchgala			
Obrogala			
Regala			
Regal Prince			
Tenroy			
Garcia		D	
Gloster		B	
Goldbohemia		D	
Golden Delicious i mutanti		D	
Golden Russet		D	R
Goldrush	Coop 38	D	
Goldstar		D	
Gradigold		D	
Granny Smith		D	
Gravenstein rouge	Red Gravenstein Roter Gravensteiner	B	
Gravensteiner	Gravenstein	D	

Greensleeves		D	
Holsteiner Cox i mutanti	Holstein	D	R
Holstein rouge	Red Holstein Roter Holsteiner Cox	C	R
Honeycrisp		C	
Honeygold		D	
Horneburger		D	
Howgate Wonder		D	
Idared		B	
Ingrid Marie		B	R
Isbranica	Izbranica	C	
Jacob Fisher		D	
Jacques Lebel		D	
Jamba		C	
James Grieve i mutanti		D	
James Grieve rouge	Red James Grieve	B	
Jarka		C	
Jerseymac		B	
Jester		D	
Jonagold2 i mutanti, na primjer: Crowngold Daligo Daliguy DaliJean Jonagold 2000 Jonabel Jonabres King Jonagold	 Jonasty Jonamel Excel Fukushima Veulemanns	C	

New Jonagold			
Novajo			
Schneica			
Wilmuta			
Jonagored i mutanti, na primjer:			
Decosta			
Jomured			
Jonagold Boerekamp	Van de Poel	A	
Jomar			
Jonagored Supra			
Jonaveld			
Primo			
Romagold			
Rubinstar	Surkijn		
Red Jonaprince			
Jonalord		C	
Jonathan		B	
Julia		B	
Jupiter		D	
Karmijn de Sonnaville		C	R
Katy	Katja	B	
Kent		D	R
Kidd's orange red		C	R
Kim		B	
Koit		C	
Krameri Tuvioun		B	
Kukikovskoje		B	
Lady Williams		B	
Lane's Prince Albert		D	

Laxton's Superb	Laxtons Superb	C	R
Ligol		B	
Lobo		B	
Lodel		A	
Lord Lambourne		C	
Maigold		B	
Mc Intosh		B	
Meelis		B	
Melba		B	
Melodie		B	
Melrose		C	
Meridian		C	
Moonglo		C	
Morgenduft	Imperatore	B	
Mountain Cove		D	
Mutsu		D	
Normanda		C	
Nueva Europa		C	
Nueva Orleans		B	
Odin		B	
Ontario		B	
Orlovskoje Polosatoje		C	
Ozark Gold		D	
Paula Red		B	
Pero de Cirio		D	
Piglos		B	
Pikant		B	
Pikkolo		C	
Pilot		C	
Pimona		C	
Pinova		C	
Pirella		B	

Piros		C	
Rafzubex		A	
Rafzubin		C	
Rajka		B	
Rambour d’hiver		D	
Rambour Franc		B	
Reanda		B	
Rebella		C	
Red Delicious i mutanti, na primjer:			
Campsur			
Erovan			
Evasni			
Flatrar			
Fortuna Delicious			
Otago			
Red King			
Red Spur			
Red York		A	
Richared			
Royal Red			
Sandidge			
Shotwell Delicious			
Stark Delicious			
Starking			
Starkrimson			
Strakspur			

Topred			
Trumdor			
Well Spur			
Red Dougherty		A	
Red Rome		A	
Redkroft		A	
Regal		A	
Regina		B	
Reglindis		C	
Reine des Reinettes	Goldparmäne Gold Parmoné	C	
Reineta Encarnada		B	
Reinette Rouge du Canada		B	
Reinette d'Orléans		D	
Reinette Blanche du Canada	Reinette du Canada, Canada Blanc, Kanadarenete, Renetta del Canada	D	R
Reinette de France		D	
Reinette de Landsberg		D	
Reinette grise du Canada	Graue Kanadarenette	D	R
Relinda		C	
Remo		B	
Renora		B	
Resi		B	
Resista		D	
Retina		B	
Rewena		B	
Roja de Benejama	Verruga Roja del Valle Clavelina	A	

Rome Beauty	Belle de Rome Rome	B	
Rosana	Berner Rosenapfel	B	
Royal Beaut		A	
Rubin		C	
Rubinola		B	
Sciearly		A	
Scifresh		B	
Sciglo		A	
Sciray	GS48	A	
Scired		A	R
Sciros		A	
Selena		B	
Shampion		B	
Sidrunkollane Talioun		D	
Sinap Orlovskij	Orlovski Sinap	D	
Snygold	Earlygold	D	
Sommerregent		C	
Spartan		A	
Splendour		A	
St. Edmunds Pippin		D	R
Stark's Earliest		C	
Štaris	Staris	A	
Sturmer Pippin		D	R
Sügisdessert		C	
Sügisjoonik		C	
Summerred		B	
Sunrise		A	
Sunset		D	R
Suntan		D	R
Sweet Caroline		C	
Talvenauding		B	

Tellisaare		B	
Tiina		B	
Topaz		B	
Tydeman's Early Worcester	Tydeman's Early	B	
Veteran		B	
Vista Bella	Bellavista	B	
Wealthy		B	
Worcester Pearmain		B	
York		B	
Zarja Alatau	Zarya Alatau	D	

1 S minimalno 20% za Klasu I i II

2 Međutim, kod sorte Jonagold najmanje jedna desetina površine ploda Klase II mora biti prošarana crvenom bojom

4. POGLAVLJE TRŽIŠNI STANDARD ZA JAGODE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na sorte jagoda uzgojenih od vrsta roda *Fragaria* L., za opskrbu potrošača u svježem stanju, isključujući jagode za preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete za jagode nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

U svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, jagode moraju biti:

- neoštećene;
- zdrave, isključeni su proizvodi koji su podlegli truljenju ili krvarenju koje ih čini neprikladnim za potrošnju;
- čiste, bez vidljivih stranih čestica;
- svježeg izgleda, ali neoprane;
- gotovo bez štetnih organizama;

- gotovo bez štete uzrokovane štetnim organizmima;
- sa čaškom (osim u slučaju divljih jagoda), čaška i peteljka (ako su prisutne) moraju biti svježe i zelene;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Jagode moraju biti pažljivo ubrane.

Jagode moraju biti dovoljno razvijene, te pokazivati zadovoljavajuću zrelost. Razvijenost i stanje jagoda moraju biti takvi da:

- podnesu prijevoz i rukovanje;
- stignu na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Klasiranje

Jagoda se po kvaliteti razvrstava u tri klase.

(a) Ekstra klasa

Jagode Ekstra klase moraju biti vrhunske kvalitete i karakteristične za sortu kojoj pripadaju. Moraju biti svježe i jarke boje, ovisno o karakteristikama sorte.

Jagode Ekstra klase moraju biti čiste od zemlje.

Jagode Ekstra klase moraju biti bez nedostataka, s iznimkom veoma neznatnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju.

(b) Klasa I

Jagode Klase I moraju biti dobre kvalitete. Po boji i obliku moraju biti karakteristične za sortu.

Dopušteni su sljedeći manji nedostaci, uz uvjet da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju:

- manji nedostaci u obliku;
- bijela mrlja koja ne prelazi jednu desetinu površine ploda;
- lagani površinski tragovi pritiskanja.

Jagode Klase I moraju biti gotovo čiste od zemlje.

(c) Klasa II

Klasa II uključuje jagode koje ne udovoljavaju zahtjevima za Klasu I, ali udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, uz uvjet da su jagode zadržale svoje osnovne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i izgleda u pakiranju:

- odstupanje od oblika;
- bijela mrlja koja ne prelazi jednu petinu površine ploda;
- lagane suhe nagnječenja koje se vjerojatno neće širiti;
- neznatne tragove zemlje.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina je određena najvećim promjerom ekvatorijalnog dijela ploda.

Jagode moraju biti sljedećih najmanjih veličina:

- Ekstra klasa: 25 mm;
- Klasa I i II: 18 mm.

Najmanje veličina za divlje jagode nije određena.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Dopuštena su odstupanja od kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne udovoljavaju uvjetima svoje klase.

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Ekstra klasa

Za jagode Ekstra klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima Ekstra klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I. Od tih 5% maksimalno ukupno 2% smije se sastojati od pokvarenih plodova.

(b) Klasa I

Za jagode Klase I u pakiranju može biti brojem ili masom 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima Klase I, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II, ili su, u iznimnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu II. Od tih 10% maksimalno ukupno 2% smije se sastojati od pokvarenih plodova.

(c) Klasa II

Za jagode Klase II u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima Klase II niti minimalnim zahtjevima, uz izuzetak plodova koji su podlegli takvom truljenju, znatnim nagnječenju ili drugoj vrsti kvarenja koje ih čini neprikladnim za potrošnju. Od tih 10% maksimalno ukupno 2% smije se sastojati od pokvarenih plodova.

B. Dopusštena odstupanja od veličine

Neovisno o klasi kojoj jagode pripadaju, dopušteno je odstupanje brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju najmanjoj veličini.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati jagode istog podrijetla, sorte i kvalitete.

Jagode Ekstra klase, uz izuzetak šumskih jagoda, moraju biti posebno ujednačene po stupnju zrelosti, boji i veličini. Jagode Klase I mogu biti manje ujednačene po veličini.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

Jagode moraju biti pakirane na način da su dobro zaštićene.

Materijali koji se koriste za pakiranje moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se spriječe bilo kakva vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova s trgovinskim specifikacijama dopušteno je pod uvjetom da je tiskanje ili pričvršćivanje etikete izvedeno neotrovnom tintom ili ljepilom.

Plodovi Ekstra klase moraju biti posebno lijepo zapakirani.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

Naljepnice koje se pojedinačno lijepe na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne uzrokuju vidljive tragove ljepila, niti uzrokuju oštećenja kože ploda.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranim na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

– naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

– za sva pakiranja osim pretpakovina, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);

– samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspeksijska tijela, obavezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta voća

– »Jagode«, ako sadržaj nije vidljiv izvana;

– naziv sorte – nije obvezno.

C. Podrijetlo proizvoda

– zemlja podrijetla;

– regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno).

D. Trgovačka obilježja

– Klasa.

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

6. POGLAVLJE TRŽIŠNI STANDARD ZA KIVI

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na sorte kivija uzgojenih od *Actinidia chinensis* (Planch.) ili *Actinidia deliciosa* (A.Chev., C.F., Liang i A.R. Ferguson) za opskrbu potrošača u svježem stanju, isključujući kivi za preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete kivija, nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

U svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, plodovi kivija moraju biti:

- neoštećeni (ali bez peteljke);
- zdravi, isključen je proizvod zahvaćen truljenjem ili propadanjem koji ga čini neprikladnim za potrošnju;
- čisti, bez vidljivih stranih tvari;
- primjerene čvrstoće (ne smije biti omekšani, smežurani ili vodenasti);
- dobro razvijeni; udvojeni ili mnogodjelni plodovi se isključuju;
- gotovo bez štetnih organizama;
- gotovo bez štete uzrokovane štetnim organizmima;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Stupanj razvijenosti i stanje plodova kivija moraju biti takvi da:

- podnesu prijevoz i rukovanje;
- stignu na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Minimalni zahtjevi dozrelosti

Plodovi kivija moraju biti dovoljno razvijeni i pokazivati zadovoljavajuću zrelost.

Da bi ovaj zahtjev bio zadovoljen plodovi moraju postići određeni stupanj zrelosti:

- najmanja 6,2 stupnjeva Briksa ili prosječno 15% suhe tvari u fazi pakiranja unutar proizvodnog područja, odnosno naknadne otpreme, kao i u fazi uvoza i izvoza;
- najmanje 9,5 stupnjeva Briksa za ostale faze.

C. Klasiranje

Kivi je razvrstan u tri dolje navedene klase.

(a) Extra klasa

Plodovi kivija Ekstra klase moraju biti vrhunske kvalitete, dobro razvijeni i imati sve karakteristike i boju karakterističnu za sortu kojoj pripadaju.

Moraju biti bez nedostataka uz izuzetak vrlo sitnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete, te izgled u pakiranju.

Omjer najmanjeg/najvećeg promjera ploda izmjeren u ekvatorijalnom dijelu mora biti jednak ili veći od 0,8.

(b) Klasa I

Plodovi kivija Klase I moraju biti dobre kvalitete i karakteristični za sortu.

Moraju biti čvrsti, a meso ploda mora biti potpuno zdravo.

Dopušteni su sljedeći manji nedostaci pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju:

- manji nedostaci u obliku (ali bez ispupčenja ili deformacija);
- manji nedostaci u boji;
- mala površinska oštećenja kože, pod uvjetom da ne prelaze 1 cm² ukupne površine ploda;
- mala »Haywardova obilježja« poput uzdužnih linija, bez ispupčenja.

Omjer najmanjeg/najvećeg promjera ploda izmjeren u ekvatorijalnom dijelu mora biti jednak ili veći od 0,7.

(c) Klasa II

Klasa II uključuje plodove koje ne udovoljavaju zahtjevima viših klasa, ali udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete.

Plodovi moraju biti razmjerno čvrsti, a meso ploda ne smije pokazivati bilo kakva ozbiljna oštećenja.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da ne utječu na kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju:

- odstupanja od oblika;
- odstupanja od boje;
- oštećenja kože, poput malih zacijeljenih razreza ili ogrebotina, pod uvjetom da ne prelaze 2 cm² ukupne površine ploda;
- nekoliko jače izraženih 'Haywardovih obilježja' s dopuštenim neznatnim ispupčenjem;
- blage nagnječenja.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina plodova kivija određena je masom ploda.

Minimalna masa plodova kivija iznosi:

- 90 g za Ekstra klasu;
- 70 g za Klasu I;
- 65 g za Klasu II.

Razlika u masi između najmanjeg i najvećeg ploda u istom pakiranju ne smije prelaziti:

- 10 g za plodove mase manje od 85 g;
- 15 g za plodove mase između 85 g i 120 g;
- 20 g za plodove mase između 120 g i 150 g;
- 40 g za plodove mase 150 g i veće.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Dopuštena su odstupanja u pogledu kvalitete u svakom pakiranju za proizvode koji ne udovoljavaju uvjetima svoje klase.

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Extra klasa

Za kivi Ekstra klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I, ili su u izuzetnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu I.

(b) Klasa I

Za kivi Klase I u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima te klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II, ili su u izuzetnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu II.

(c) Klasa II

Za kivi Klase II u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima te klase niti minimalnim zahtjevima, uz izuzetak plodova koji su podlegli takvom truljenju, ili kvarenju koje ih čini neprikladnim za potrošnju.

B. Dopuštena odstupanja od veličine

Za sve klase kivija u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji odstupaju od najmanje veličine i/ili naznačenog raspona veličine.

Veličina plodova mora biti neposredno ispod ili iznad naznačene veličine ili, u slučaju najmanje veličine, masa plodova ne smije biti manja od:

- 85 g za Ekstra klasu;

– 67 g za Klasu I;

– 62 g za Klasu II.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen sadržavati kivi istog podrijetla, sorte, kvalitete i veličine.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

Kivi mora biti pakiran na način da je dobro zaštićen.

Materijali koji se koriste za pakiranja moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se spriječe bilo kakva vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova s trgovačkim specifikacijama, dozvoljeno je uz uvjet da je tiskanje ili označavanje napravljeno s netoksičnom tintom ili ljepilom.

Naljepnice koje se pojedinačno lijepe na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne uzrokuju vidljive tragove ljepila, niti uzrokuju oštećenja kože ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

C. Presentacija

Plodovi Ekstra klase moraju u pakiranju biti odvojeni jedan od drugoga, i redovno se pakirati u jednom sloju.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranima na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

– naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

– za sva pakiranja osim pretpakovina, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);

– samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga

koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspekcijska tijela, obavezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta voća

- »Kivi«, »Actinidia« ili drugi istoznačni naziv, ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana
- naziv sorte (nije obavezno).

C. Podrijetlo proizvoda

- zemlja podrijetla;
- regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno).

D. Trgovačka obilježja

- klasa;
- veličina izražena najmanjom i najvećom masom plodova;
- broj plodova (nije obavezno).

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

7. POGLAVLJE TRŽIŠNI STANDARD ZA KRUŠKE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na kruške sorata uzgojenih od vrste *Pyrus communis*. L. namijenjenih isporuci potrošaču u svježem stanju, isključujući kruške za preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete za kruške nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

Kruške u svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete ako su:

- neoštećene;

- zdrave, isključeni su plodovi podlegli procesima kvarenja i truljenja u stupnju koji ih čini neprikladnim za potrošnju u svježem stanju;
- čiste, bez vidljivih stranih tvari;
- gotovo bez štetnih organizama;
- gotovo bez štete uzrokovane štetnim organizmima;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Stupanj razvijenosti i stanje ploda kruške moraju biti takvi da:

- se nastavi proces dozrijevanja i dosezanje stupnja zrelosti koje se zahtijeva u odnosu na karakteristike sorte
- podnesu prijevoz i rukovanje,
- stignu na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Klasiranje

Kruške se po kvaliteti razvrstavaju u tri klase.

(a) Ekstra klasa

Kruške Ekstra klase moraju biti vrhunske kvalitete. Moraju biti karakteristične za sortu po obliku, veličini i boji, te imati čitavu peteljku.

Meso ploda kruške mora biti potpuno zdravo, a kožica bez jače izražene hrđavosti.

Moraju biti bez nedostataka uz izuzetak veoma sitnih površinskih oštećenja, pod uvjetom da ona ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju.

Kruške ne smiju imati izraženu zrnatu teksturu.

(b) Klasa I

Kruške Klase I moraju biti dobre kvalitete. Po obliku, veličini i boji moraju biti karakteristične za sortu[7].

Meso ploda mora biti potpuno zdravo, a kožica bez jače izražene hrđavosti.

Dopušteni su sljedeći manji nedostaci, pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju:

- neznatne deformacije oblika;

- manji nedostatak u razvoju;
- neznatno odstupanje od boje;
- kruške Klase I mogu imati manja oštećenja kože koja ne smiju prelaziti:
- 2 cm u duljinu za oštećenja izduženog oblika;
- 1 cm² ukupne površine za ostala oštećenja, uz izuzetak čađave krastavosti (*Venturia pirina* i *Venturia inaequalis*), koja ne smije prelaziti 0,25 cm² ukupne površine;
- ukoliko postoje manje nagnječenja, ne smiju prelaziti 1 cm² ukupne površine.

Peteljka smije biti neznatno oštećena.

Kruške ne smiju imati izraženu zrnatu teksturu.

(c) Klasa II

Klasa II uključuje kruške koje ne udovoljavaju zahtjevima viših klasa, ali udovoljavaju minimalnim uvjetima.

Meso ploda mora biti bez većih nedostataka.

Dopušteni su sljedeći nedostaci, pod uvjetom da kruške zadrže svoje osnovne značajke u pogledu kvalitete, očuvanja izgleda i izgleda u pakiranju:

- deformacije oblika;
- nedostaci u razvijenosti;
- odstupanja od boje;
- lagana hrđavost.

Kruške Klase II mogu imati lagana oštećenja kože koja ne smiju prelaziti:

- 4 cm u duljinu za oštećenja izduženog oblika;
- 2,5 cm² ukupne površine za ostala oštećenja, uz izuzetak čađave krastavosti (*Venturia pirina* i *V. inaequalis*), koja ne smije prelaziti 1 cm² ukupne površine;
- ukoliko postoje manje nagnječenja, ne smiju prelaziti 2 cm² ukupne površine.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina kruške određuje se najvećim promjerom ekvatorijalnog dijela ploda.

Za sorte krušaka krupnog ploda minimalna veličina je:

- 60 mm za kruške Ekstra klase;
- 55 mm za kruške Klase I i Klase II.

Za ostale sorte krušaka, minimalna veličina je:

- 55 mm za kruške Ekstra klase;
- 50 mm za kruške Klase I;
- 45 mm za kruške Klase II.

Ljetne sorte krušaka koje su uvrštene u Prilog ovom tržišnom standardu, ne moraju udovoljavati zahtjevima minimalne veličine.

Kako bi se osigurala ujednačenost po veličini u pakiranju, razlika u promjeru između plodova u istome pakiranju ograničava se na:

- 5 mm za plodove Ekstra klase i za plodove Klase I i Klase II pakirane u redove i slojeve;
- 10 mm za plodove Klase I pakirane u rasutom stanju ili u prodajnom pakiranju.

Za plodove kruške Klase II pakirane u rasutom stanju u pakiranju ili prodajnom pakiranju, nema ograničenja za ujednačenost po veličini.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Odstupanja u pogledu kvalitete i veličine dopuštena su u svakom pakiranju, za proizvode koji ne udovoljavaju zahtjevima navedene klase.

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Ekstra klasa

Za kruške Ekstra klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I.

(b) Klasa I

Za kruške Klase I u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II. Kruške bez peteljki nisu uvrštene u ovo odstupanje.

(c) Klasa II

Za kruške Klase II u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji ne udovoljavaju zahtjevima ove klase niti minimalnim zahtjevima, uz izuzetak plodova koji su podlegli takvom truljenju ili drugoj vrsti kvarenja koje ih čini neprikladnim za potrošnju. Unutar ovog odstupanja dopušteno je brojem ili masom najviše do 2% plodova koji pokazuju sljedeće nedostatke:

- neznatna oštećenja ili nezacijeljena napuknuća;
- veoma male tragove truljenja;
- prisutnost unutarnjih štetnih organizama i/ili oštećenja mesa izazvanog štetnim organizmima.

B. Dopuštena odstupanja od veličine

Za sve klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% plodova koji odstupaju od veličine neposredno iznad ili ispod veličine označene na pakiranju, a za najmanje plodove dopuštene unutar pojedine klase najveće dopušteno odstupanje je od najviše 5 mm ispod najmanje veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen. Kruške moraju biti istog podrijetla, sorte, kvalitete i veličine (ukoliko su razvrstane po veličini), te istog stupnja zrelosti.

Kruške Ekstra klase moraju biti ujednačene i po boji.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

Kruške moraju biti pakirane na način da su dobro zaštićene.

Materijali koji se koriste za pakiranja moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se izbjegnu bilo kakva vanjska ili unutarnja oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova s trgovačkim specifikacijama, dopušteno je pod uvjetom da je tiskanje ili označavanje izvedeno netoksičnom tintom ili ljepilom.

Naljepnice koje se stavljaju pojedinačno na proizvod moraju biti takve da, nakon uklanjanja, ne ostavljaju vidljive tragove ljepila, niti uzrokuju oštećenja kože ploda.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

C. Prezentiranje

Kruške Ekstra klase moraju biti pakirane u redovima i slojevima.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranima na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

– naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

– za sva pakiranja osim pretpakovina, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);

– samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspekcijiska tijela, obavezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta voća

– »kruške«, ako sadržaj pakiranja nije vidljiv i vrsta voća se ne vidi izvana;

– naziv sorte.

C. Podrijetlo proizvoda

– zemlja podrijetla,

– regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno).

D. Trgovačka obilježja

– Klasa;

– veličina ili, za plodove pakirane u redove i slojeve, broj komada.

Ako se identifikacija vrši prema veličini, ona se naznačuje:

(a) za proizvode koji podliježu pravilima ujednačenosti, kao najmanji i najveći promjeri

(b) za proizvode koji ne podliježu pravilima ujednačenosti kao promjer najmanjeg ploda u pakiranju s naznakom »i iznad« ili »+«, ili kao odgovarajuća oznaka uz promjer najvećeg ploda u pakiranju.

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

Prilog tržišnom standardu za krušku

1. Kriterij veličine za kruške

L = sorta velikog ploda

SP = ljetna kruška, koja ne treba udovoljavati zahtjevima minimalne veličine u periodu od 10. lipnja do 31. srpnja.

2. Nepotpun popis krušaka velikog ploda i ljetnih sorti krušaka koje su razvrstane prema njihovim kriterijima veličine

Sorte maloga ploda i ostale sorte koje nisu navedene u popisu mogu se prodavati sve dok udovoljavaju zahtjevima veličine za ostale vrste u skladu s odredbama o veličini.

Neke od vrsta navedenih u popisu mogu se plasirati na tržište pod trgovačkim imenima za koje je u jednoj ili više država zatražena ili dobivena zaštita zaštitnim znakom. U donjoj tablici prva i druga kolona ne uključuju takva trgovačka imena. Uputa na poznate zaštitne znakove nalazi se u trećoj koloni ali samo kao informacija.

Sorta	Sinonimi	Trgovačka imena	Veličina
Abbé Fétel	Abate Fetel		L
Abugo o Siete en Boca			SP
Akca			SP
Alka			L
Alsa			L
Amfora			L
Alexandrine Douillard			L
Bergamotten			SP
Beurré Alexandre Lucas	Lucas		L
Beurré Bosc	Bosc, Beurré d'Apremont, Empereur Alexandre, Kaiser Alexandre		L
Beurré Clairgeau			L
Beurré d'Arenberg	Hardenpont		L
Beurré Giffard			SP
Beurré précoce Morettini	Morettini		SP
Blanca de	Agua de Aranjuez, Espadona, Blanquilla		SP

Aranjuez			
Carusella			SP
Castell	Castell de Verano		SP
Colorée de juillet	Bunte Juli		SP
Comice rouge			L
Concorde			L
Condoula			SP
Coscia	Ercolini		SP
Curé	Curato, Pastoren, Del cura de Ouro, Espadon de invierno, Bella de Berry, Lombardia de Rioja, Batall de Campana		L
D'Anjou			L
Dita			L
D. Joaquina	Doyenné de juillet		SP
Doyenné d'hiver	Winterdechant		L
Doyenné du cornice	Comice, Vereinsdechant		L
Erika			L
Etrusca			SP
Flamingo			L
Forelle			L
Général Leclerc		Amber Grace™	L
Gentile			SP
Golden Russet Bosc			L
Grand champion			L
Harrow Delight			L
Jeanne d'Arc			L
Josephine			L
Kieffer			L
Leonardeta	Mosqueruela, Margallon, Colorada de Alcanadre, Leonarda de Magallon		SP
Lombacad		Cascade®	L

Moscatella			SP
Mramornaja	Mramornoje		L
Mustafabey			SP
Packham's Triumph	Williams d'Automne		L
Passe Crassane	Passa Crassana		L
Perita de San Juan			SP
Pérola			SP
Pitmaston	Williams Duchesse		L
Précoce de Trévoux	Trévoux		SP
Président Drouard			L
Rosemarie			L
Santa Maria	Santa Maria Morettini		SP
Spadoncina	Agua de Verano, Agua de Agosto		SP
Taylors Gold			L
Triomphe de Vienne			L
Williams Bon Chrétien	Bon Chrétien, Bartlett, Williams, Summer Bartlett		L

8. POGLAVLJE TRŽIŠNI STANDARD ZA STOLNO GROŽĐE

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na sorte stolnog grožđa uzgojene od vrste *Vitis vinifera* L. za opskrbu potrošača u svježem stanju, isključujući stolno grožđe za preradu.

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete za stolno grožđe nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

U svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, grozdovi i bobice moraju biti:

- zdravi; isključen je proizvod zahvaćen truljenjem ili propadanjem koje ga čini neprikladnim za potrošnju;
- čisti, bez vidljive strane tvari;
- gotovo bez štetnih organizama;
- gotovo bez štete uzrokovane štetnim organizmima;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa;

Bobice moraju biti:

- neoštećene,
- dobro oblikovane,
- normalno razvijene.

Pigmentacija uzrokovana suncem ne smatra se oštećenjem.

Grozdovi moraju biti pažljivo ubrani.

Sok bobica mora imati indeks refrakcije od najmanje:

12° Brix za sorte Alphonse Lavallee, Cardinal i Victoria,

13° Brix za ostale sorte sa sjemenkama,

14° Brix za ostale besjemene sorte.

Sve sorte moraju imati zadovoljavajući omjer kiseline i šećera.

Stupanj razvijenosti i stanje plodova stolnoga grožđa moraju biti takvi da:

- podnesu prijevoz i rukovanje
- stignu na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Klasiranje

Stolno grožđe se kvalitetom razvrstava u tri klase:

(a) Ekstra klasa

Stolno grožđe Ekstra klase mora biti vrhunske kvalitete. Po obliku, razvijenosti i boji, grozdovi moraju biti karakteristični za sortu, s obilježjima područja u kojem uspijeva.

Bobice moraju biti čvrste, čvrsto srasle, jednoliko raspoređene duž peteljke, gotovo nedirnutoga maška.

(b) Klasa I

Stolno grožđe Klase I mora biti vrhunske kvalitete. Po obliku, razvijenosti i boji grozdovi moraju biti karakteristični za sortu, s obilježjima područja u kojem uspijeva. Bobice moraju biti čvrste, čvrsto srasle i koliko god je to moguće, nedirnutoga maška. Mogu biti manje jednolično raspoređene duž peteljke nego kod Ekstra klase.

Pod uvjetom da ne utječu na opći izgled proizvoda, kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju, dozvoljeni su sljedeći manji nedostaci:

- u obliku,
- u boji,
- vrlo mala oštećenja uzrokovana suncem ograničena samo na kožicu.

(c) Klasa II

Klasa II uključuje stolno grožđe koje ne udovoljavaju zahtjevima viših klasa, ali udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete.

Grozdovi mogu biti manje nepravilnog oblika, razvijenosti i boje pod uvjetom da ne narušavaju bitne karakteristike sorte, s obilježjima područja u kojem uspijeva.

Bobice moraju biti dovoljno čvrste i čvrsto srasle i po mogućnosti još uvijek imati mašak. Mogu biti manje jednolično raspoređene na peteljci nego u Klasi I.

Ukoliko stolno grožđe zadržava svoje bitne karakteristike u pogledu kvalitete, očuvanja kvalitete i izgleda, dozvoljeni su sljedeći nedostaci:

- u obliku,
- u boji,
- neznatna oštećenja uzrokovana suncem ograničena samo na kožicu,
- neznatno nagnječenje,
- neznatno oštećenje kože.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina je određena masom grozda.

U pogledu minimalne veličine grozda za stolno grožđe koje se uzgaja u staklenicima i na otvorenom, za sorte velikih odnosno malih bobica određuju se sljedeći zahtjevi:

	Stolno grožđe koje se uzgaja u staklenicima (ako je naznačeno na etiketi)	Stolno grožđe koje se uzgaja na otvorenom	
		Sorte velikih bobica, osim sorti malih bobica naznačenih u Prilogu ovoga standarda	Sorte malih bobica naznačene u Prilogu ovoga standarda
Ekstra klasa	300 g	200 g	150 g
Klasa I	250 g	150 g	100 g
Klasa II	150 g	100 g	75 g

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Dopuštena su odstupanja od kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne udovoljavaju uvjetima svoje klase.

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Ekstra klasa

Za stolno grožđe Ekstra klase u pakiranju može biti do 5% grozdova koji masom ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I, ili su u izuzetnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu I.

(b) Klasa I

Za stolno grožđe Klase I u pakiranju može biti do 10% grozdova koji masom ne udovoljavaju zahtjevima ove klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II, ili su, u izuzetnim slučajevima, unutar dopuštenog odstupanja za Klasu II.

(c) Klasa II

Za stolno grožđe Klase II u pakiranju može biti do 10% grozdova koji masom ne udovoljavaju zahtjevima ove klase niti minimalnima uvjetima, uz izuzetak plodova koji su podlegli takvom truljenju, oštećenju ili kvarenju koje ih čini neprikladnim za potrošnju.

B. Dopuštena odstupanja od veličine

Za stolno grožđe Ekstra klase i Klase I dopušta se odstupanje od veličine:

– 10% mase grozdova koji ne udovoljavaju veličini propisanoj za tu klasu, ali udovoljavaju zahtjevima prve niže klase.

Za Klasu II:

– 10% mase grozdova koji ne udovoljavaju veličini propisanoj za tu klasu, ali ne teže manje od 75 g.

Za Ekstra klase, Klasu I i II:

– u svakom pakiranju neto mase manje od 1 kg, dozvoljen je jedan grozd mase manje od 75 g uz uvjet da taj grozd ispunjava sve zahtjeve za pojedinu klasu.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakoga pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati grozdove istoga podrijetla, sorte, kvalitete i stupnja zrelosti.

Za proizvode koji se stavljaju na tržište u malim pakiranjima neto mase do 1 kg, ujednačenost u odnosu na sortu i podrijetlo nije obvezna.

Kod Ekstra klase, grozdovi moraju biti uglavnom identične veličine i boje.

Iz dekorativnih razloga dopušteno je stavljati u pojedino pakiranje grozdove različite boje sorte Chasselas (Plemenka).

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

Stolno grožđe mora biti tako pakirano da se dobro zaštiti.

Stolno grožđe mora biti pakirano tako da je proizvod dobro zaštićen.

Grozdovi Ekstra klase moraju biti pakirani u jednom sloju.

Materijali korišteni unutar pakiranja moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se izbjegne vanjsko ili unutarnje oštećenje proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova s trgovačkim specifikacijama, dozvoljeno je uz uvjet da je tiskanje ili označavanje napravljeno s netoksičnom tintom ili ljepilom.

U pakiranjima ne smije biti stranih tijela, iako se komadić vinove loze ne dulji od 5 cm smije ostaviti na peteljci grozda kao poseban oblik prezentiranja.

Naljepnice pojedinačno pričvršćene za proizvod moraju biti takve da kad se uklone ne ostave tragove ljepila ni oštećenja kože.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranima na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

– naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

– za sva pakiranja osim pretpakovina, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);

– samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspeksijska tijela, obavezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta voća

– »Stolno grožđe«, ukoliko sadržaj nije vidljiv izvana,

– naziv sorte ili, prema potrebi, sorata,

– »u stakleniku«, ako je potrebno.

C. Podrijetlo proizvoda

– zemlja (ili, prema potrebi, zemlje) podrijetla,

– regija gdje je proizvedeno, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno).

D. Trgovačka obilježja

– Klasa

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

Prilog tržišnom standardu za stolno grožđe

POPIS SORTI MANJIH BOBA

SORTA	DRUGA IMENA POD KOJIMA JE SORTA POZNATA
Admirable de Courtiller	Admirable, Csiri Csuri
Albillo	Acerba, Albuela, Blanco Ribera, Cagalon

Angelo Pirovano	I. Pirovano 2
Annamaria	I. Ubizzoni 4
Baltali	
Beba	Beba de los Santos, Eva
Catalanesca	Catalanesa, Catalana, Uva Catalana
Chasselas blanc	Chasselas doré, Fendant, Franceset, Franceseta, Gutedel, Krachgutedel, White van der Laan
Chasselas rouge	Roter Gutedel
Chelva	Chelva de Cebreros, Guareña, Mantuo, Villanueva
Ciminnita	Cipro bianco
Clairette	Blanquette, Malvoisie, Uva de Jijona
Colombana bianca	Verdea, Colombana de Peccioli
Dehlro	
Delizia di Vaprio	I. Pirovano 46 A
Exalta	
Flame Seedless	Red Flame
Gros Vert	Abbondanza, St Jeannet, Trionfo dell'Esposizione, Verdal, Trionfo di Gerusalemme
Jaoumet	Madeleine de St Jacques, Saint Jacques
Madeleine	Angevine, Angevine Oberlin, Madeleine Angevine Oberlin, Republicain
Mireille	
Molinera	Besgano, Castiza, Molinera gorda
Moscato d'Adda	Muscat d'Adda
Moscato d'Amburgo	Black Muscat, Hambro, Hamburg, Hamburski Misket, Muscat d'Hambourg, Moscato Preto
Moscato di Terracina	Moscato di Maccarese
OEillade	Black Malvoisie, Cinsaut, Cinsault, Ottavianello, Sinso
Panse precoce	Bianco di Foster, Foster's white, Sicilien
Perla di Csaba	Cřbski Biser, Julski muskat, Muscat Julius, Perle de Csaba
Perlaut	

Perlette	
Pizzutello bianco	Aetonychi aspro, Coretto, Cornichon blanc, Rish Baba, Sperone di gallo, Teta di vacca
Precoce de Malingre	
Primus	I. Pirovano 7
Prunesta	Bermestia nera, Pergola rossa, Pergolese di Tivoli
Regina Vigneti dei	Königin der Weingärten, Muskat Szőlőskertek Kizalyneja, Szőlőskertek Kizalyneh, Rasaki ourgarias, Regina Villos, Reina de las Viñas, Reine des Vignes, I. Mathiasz 140, Queen of the Vineyards
Servant	Servan, Servant di Spagna
Sideritis	Sidiritis
Sultanines	Bidaneh, Kishmich, Kis Mis, Sultan, Sultana, Sultani, Cekirdesksiz, Sultanina bianca, Sultaniye, Thompson Seedless and mutations
Valenci blanc	Valensi, Valency, Panse blanche
Valenci noir	Planta Mula, Rucial de Mula, Valenci negro
Yapincak	

9. POGLAVLJE TRŽIŠNI STANDARD ZA PAPRIKU

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na sorte paprike uzgojene od vrste *Capsicum annuum* L. var. *annuum* za opskrbu potrošača u svježem stanju, isključujući papriku za preradu.

Ovisno o obliku paprike, razlikujemo četiri komercijalna tipa:

- duguljasta paprika s jednim vrhom,
- paprika prizmatičnog oblika s 3 – 4 tupa vrha,
- paprika prizmatičnog oblika sa zašiljenim vrhom,
- paprika spljoštenog oblika (paradajz paprika).

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete za papriku nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

Paprika u svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, udovoljava minimalnim zahtjevima kvalitete ako je:

- čitava;
- zdrava, isključeni su plodovi podlegli procesima kvarenja i truljenja u stupnju koji ih čini neprikladnim za potrošnju u svježem stanju;
- čista, bez stranih čestica i primjesa;
- svježeg izgleda;
- gotovo bez štetnih organizama i štete uzrokovane štetnim organizmima;
- dobro razvijena;
- bez šteta od mraza;
- bez nezacijeljenih ozljeda;
- bez sunčane paleži, osim u slučajevima određenim za Klasu II ovoga standarda;
- s peteljkom;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Stupanj razvijenosti i stanje ploda paprike moraju biti takvi da:

- podnese prijevoz i rukovanje;
- stigne na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Klasiranje

Paprika se po kvaliteti razvrstava u dvije klase:

(a) Klasa I

Paprika Klase I mora biti dobre kvalitete i mora biti karakteristična za sortu kojoj pripada i/ili komercijalni tip u odnosu na razvijenost, oblik i boju s odgovarajućim stupnjem zrelosti.

Paprika Klase I mora biti:

- čvrsta
- gotovo bez mrlja.

Čaška paprike Klase I mora biti netaknuta, a peteljka može biti malo oštećena ili odrezana.

(b) Klasa II

Paprika Klase II uključuje plodove koji ne udovoljavaju zahtjevima Klase I, ali udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete.

Uz uvjet da je paprika zadržala svoje temeljne karakteristike u odnosu na kvalitetu, očuvanje kvalitete i izgled u pakiranju, dozvoljeni su nedostaci:

- u obliku i razvoju,
- sunčane paleži ili malih zaraslih oštećenja tkiva, s ograničenjem od 2 cm dužine za oštećenja kod duguljastog oblika, i 1 cm² ukupne površine za ostala oštećenja,
- malo sasušena površinska napuknuća koja ne premašuju ukupnu kumulativnu dužinu od 3 cm.

Paprika Klase II može biti manje čvrsta, ali ne smije biti sasušena.

Peteljka paprike Klase II može biti oštećena ili odrezana.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina paprike određena je promjerom (širinom) najšireg dijela ploda. Kod paprika spljoštenog oblika (paradajz paprika) izraz »širina« označava najveći promjer ekvatorijalne ravnine ploda.

Kod paprika razvrstanih po veličini, razlika u promjeru između najvećeg i najmanjeg ploda paprike u istom pakiranju ne smije biti veća od 20 mm.

Širina paprike ne smije biti manja od:

- 20 mm za duguljaste paprike s jednim vrhom;
- 40 mm za paprike prizmatičnog oblika s 3-4 tupa vrha i paprike prizmatičnog oblika sa zašiljenim vrhom
- 55 mm za paprike spljoštenog oblika (paradajz paprike).

Razvrstavanje paprike prema veličini nije obavezno za Klasu II, na koju se primjenjuju uvjeti o minimalnoj veličini.

Minijaturene [\[8\]](#) paprike ne moraju udovoljavati odredbama o veličini.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Dopuštena su odstupanja od kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne udovoljavaju uvjetima svoje klase.

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Klasa I

Za paprike Klase I. u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% paprika koje ne udovoljavaju zahtjevima Klase I, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II ili, u iznimnim slučajevima, koje su unutar dopuštenog odstupanja za Klasu II.

(b) Klasa II

Za paprike Klase II u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% paprika koje ne udovoljavaju zahtjevima Klase II niti minimalnim zahtjevima, osim proizvoda koji su podlegli truljenju ili nekom drugom obliku kvarenja koje ih čini neprikladnim za potrošnju.

B. Dopuštena odstupanja od veličine

(a) Klasa I

Za paprike Klase I u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% paprika koje ne zadovoljavaju naznačenu veličinu unutar margine ± 5 mm, uključujući ne više od 5% paprika ispod uvjeta o minimalnoj veličini.

(b) Klasa II

Za paprike Klase II koje su razvrstane po veličini, u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% paprika koje ne zadovoljavaju naznačenu veličinu unutar margine ± 5 mm, uključujući ne više od 5% paprika ispod uvjeta o minimalnoj veličini.

Za paprike Klase II koje nisu razvrstane po veličini, u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% paprika koje su do 5 mm manje od uvjeta o minimalnoj veličini.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati samo paprike istog podrijetla, sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete i veličine, ako su razvrstane po veličini, i, u slučaju Klase I, treba se poštivati isti stupanj zrelosti i obojenosti.

Paprike različitih boja mogu se pakirati zajedno, ukoliko su ujednačene u kvaliteti, komercijalnom tipu i veličini, ako su razvrstane po veličini.

Potrošačka pakiranja mase do 1 kilograma mogu sadržavati paprike različitih boja i/ili komercijalnih tipova, ukoliko su ujednačene u kvaliteti, i za svaku boju i/ili komercijalni tip u podrijetlu.

U slučaju proizvoda razvrstanih po veličini, duguljaste paprike trebaju biti dovoljno ujednačene po svojoj duljini.

Minijature paprike moraju biti dovoljno ujednačene u veličini. One se mogu miješati s ostalim minijaturalnim proizvodima različite vrste i podrijetla.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora biti reprezentativan za cjelokupni sadržaj.

B. Pakiranje

Paprike moraju biti pakirane na način da je proizvod dobro zaštićen.

Materijali koji se koriste za pakiranje moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se spriječi uzrokovanje vanjskih i unutarnjih oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova, s trgovačkim specifikacijama je dozvoljeno, uz uvjet da je tiskanje ili označavanje napravljeno s netoksičnom tintom ili ljepilom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

Naljepnice koje se pojedinačno lijepe na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju niti vidljive tragove ljepila, niti ne uzrokuju oštećenja kože.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranim na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

– naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

– za sva pakiranja osim pretpakovina, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);

– samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspeksijska tijela, obvezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta povrća

Ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana:

– »paprika«,

– boja,

– komercijalni tip (duguljaste paprike s jednim vrhom, paprike prizmatičnog oblika s 3-4 tupa vrha, paprike prizmatičnog oblika sa zašiljenim vrhom, paprike spljoštenog oblika) ili naziv sorte.

Ukoliko pakiranje ili potrošačko pakiranje sadrži mješavinu paprika različitih boja i/ili različitih komercijalnih tipova:

- »miješane paprike«, ili drugi istoznačni naziv;
- ako sadržaj nije vidljiv izvana naznačiti boju i/ili komercijalni tip paprike i broj komada svake boje i/ili komercijalnog tipa.

C. Podrijetlo proizvoda

- zemlja podrijetla;
- regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno);
- u slučaju da potrošačka pakiranja sadrže mješavinu paprika različitih boja i/ili komercijalnih tipova različitog podrijetla, treba navesti svaku zemlju podrijetla pored naziva spomenute boje i/ili komercijalnog tipa.

D. Trgovačka obilježja

- klasa
- veličina ploda (ako su razvrstani po veličini) izražena kao najveći i najmanji promjer, a ako nisu, oznaka »nije razvrstano po veličini«;
- gdje je to potrebno, »mini paprike«, »baby paprike« ili neki drugi odgovarajući naziv za minijature proizvode. Kada je nekoliko vrsta minijature proizvoda pomiješano u jednom pakiranju, moraju biti spomenuti svi proizvodi i njihovo podrijetlo.

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

10. POGLAVLJE TRŽIŠNI STANDARD ZA RAJČICU

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na sorte rajčice uzgojene od vrste *Lycopersicon lycopersicum* (L.) Karsten ex Farw./*Lycopersicon esculentum* Mill., za opskrbu potrošača u svježem stanju, isključujući rajčicu za preradu.

Rajčica se može klasificirati na četiri komercijalna tipa:

- okrugla;

- rebrasta;
- duguljasta ili izdužena;
- trešnjak rajčica (uključujući »koktel« rajčicu).

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete za rajčicu nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

Rajčica u svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja koja su određena za svaku klasu pojedinačno, udovoljava minimalnim zahtjevima kvalitete ako je:

- čitava;
- zdrava; isključeni su plodovi podlegli procesima kvarenja i truljenja u stupnju koji ih čini neprikladnim za potrošnju u svježem stanju;
- čista, bez stranih čestica i primjesa;
- svježeg izgleda;
- gotovo bez štetnih organizama i štete uzrokovane štetnim organizmima;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

Kod rajčica koje se na tržište stavljaju u grozdovima, stabljika mora biti svježja, zdrava, čista i bez listova ili druge vidljive strane tvari.

Stupanj razvijenosti i stanje rajčice moraju biti takvi da:

- podnese prijevoz i rukovanje;
- stigne na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Klasiranje

Rajčica se razvrstava u tri klase:

(a) Ekstra klasa

Rajčica Ekstra klase mora biti vrhunske kvalitete. Plod mora imati čvrsto meso i biti tipičan za pripadajuću sortu po obliku i stupnju razvijenosti.

Boja ploda rajčice, ovisno o stanju zrelosti, mora biti takva da podnese prijevoz i rukovanje i stigne na odredište u zadovoljavajućem stanju.

Plod rajčice ne smije imati tamno zeleni prsten oko kaliksa i druge nedostatke s iznimkom neznatnih površinskih nedostataka, uz uvjet da njihova prisutnost ne utječe na opći izgled ploda, njegovu kvalitetu i očuvanje kvalitete te izgled u pakiranju.

(b) Klasa I

Rajčica Klase I mora biti dobre kvalitete. Plod mora biti dovoljno čvrst i tipičan za sortu kojoj pripada.

Plod rajčice Klase I mora biti bez puknuća i vidljivog tamno zelenog prstena oko kaliksa. Uz uvjet da ne narušavaju opći izgled ploda, njegovu kvalitetu i očuvanje kvalitete te izgled u pakiranju kod rajčice Klase I dozvoljeni su:

- neznatni nedostaci u obliku i razvijenosti ploda;
- neznatni nedostaci obojenosti ploda;
- neznatna oštećenja kože;
- neznatna prisutnost nagnječenja.

Za plod rebraste rajčice Klase I dozvoljena je:

- prisutnost zaraslih napuknuća na kožici, ali ne dužih od 1 cm;
- prisutnost manje izraženih izbočina;
- prisutnost manjih ispupčenja, bez kutinizacije;
- kutinizacija njuške do 1 cm²;
- prisutnost cvjetnog ožiljka u izduženom obliku, ali ne dužeg od dvije trećine najvećeg promjera pojedinog ploda, koji se nalazi sa strane ploda suprotne čaški.

(c) Klasa II

Rajčice Klase II uključuju plodove koji ne udovoljavaju zahtjevima propisanim za više klase, ali udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete.

Plod rajčice Klase II mora biti dovoljno čvrst, neznatno mekši od ploda Klase I, bez prisutnosti nezaruslih pukotina na kožici.

Uz uvjet da ne narušavaju opći izgled ploda, njegovu kvalitetu i očuvanje kvalitete te izgled u pakiranju, na rajčici Klase II dozvoljeni su:

- nedostaci u obliku, razvijenosti i obojenosti ploda;
- oštećenja na kožici ili prisutnost nagnječenja, uz uvjet da time nije značajno oštećena kožica ploda;

- prisutnost zaraslih napuknuća kože, ali ne dužih od 3 cm, za okrugle, rebraste ili duguljaste rajčice.

Za plod rebraste rajčice Klase II dozvoljena je:

- prisutnost više izraženih izbočina u odnosu na klasu I., uz uvjet da ne uzrokuju deformiranost ploda;
- prisutnost ispupčenja;
- kutinizacija čaške do 2 cm²;
- prisutnost cvjetnog ožiljka izduženog oblika sa strane ploda suprotne čaški.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina ploda rajčice određena je najvećim promjerom ekvatorijalne ravnine ploda. Ove odredbe ne primjenjuju se na »koktel« rajčice.

A. Minimalna veličina

Za plodove rajčica svih klasa minimalna veličina iznosi:

- za okrugle i rebraste rajčice 35 mm;
- za duguljaste rajčice 30 mm.

B. Kalibriranje

Prema veličini rajčice se razvrstavaju u sljedeće kategorije:

- od 30 mm do 35 mm (samo duguljaste rajčice);
- od 35 mm do 40 mm;
- od 40 mm do 47 mm;
- od 47 mm do 57 mm;
- od 57 mm do 67 mm;
- od 67 mm do 82 mm;
- od 82 mm do 102 mm;
- od 102 mm i više.

Kalibriranje plodova rajčice prema veličini obavezno je za rajčice Ekstra klase i Klase I.

Kalibriranje plodova rajčice ne primjenjuje se na rajčice u grozdovima.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Dopuštena su odstupanja od kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne udovoljavaju uvjetima svoje klase.

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Ekstra klasa

Za rajčice Ekstra klase u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% rajčica koje ne udovoljavaju zahtjevima Ekstra klase, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I ili su u iznimnim slučajevima unutar dopuštenog odstupanja za Klasu I.

(b) Klasa I

Za rajčice Klase I u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% rajčica koje ne udovoljavaju zahtjevima Klase I, ali udovoljavaju zahtjevima Klase II. U slučaju rajčica u grozdovima u pakiranju može biti brojem ili masom do 5% rajčica odvojenih od stabljike.

(c) Klasa II

Za rajčice Klase II u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% rajčice koje ne udovoljavaju zahtjevima Klase II, niti minimalnim zahtjevima kvalitete, osim plodova koji su podlegli takvom truljenju, oštećenju ili kvarenju koje ih čini neprikladnim za potrošnju.

U slučajevima rajčica u grozdovima u pakiranju može biti brojem ili masom do 10% rajčica odvojenih od stabljike.

B. Dopuštena odstupanja od veličine

Dopušta se odstupanje od veličine za sve klase u pakiranju koje može biti brojem ili masom do 10% rajčica koje imaju nešto manji ili veći promjer od naznačenog, sa najmanjom veličinom od 33 mm za okrugle i rebraste rajčice i 28 mm za duguljaste rajčice.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati rajčice istog podrijetla, sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete i veličine, ako su razvrstane po veličini.

Rajčice Ekstra klase i Klase I moraju biti ujednačenog stupnja zrelosti i obojenosti ploda.

Duguljaste rajčice moraju biti ujednačene u duljini.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja mora predstavljati sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

Rajčice moraju biti pakirane na način da je proizvod dobro zaštićen.

Materijali koji se koriste unutar pakiranja moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se spriječi uzrokovanje vanjskih i unutarnjih oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova, s trgovačkim specifikacijama je dozvoljeno, uz uvjet da je tiskanje ili označavanje napravljeno s netoksičnom tintom ili ljepilom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

Naljepnice koje se pojedinačno lijepe na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju niti vidljive tragove ljepila, niti ne uzrokuju oštećenja kože.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranim na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

– naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

– za sva pakiranja osim pretpakovine, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);

– samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspeksijska tijela, obavezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta povrća

– »rajčica« ili »grozdovi rajčica« i komercijalni tip ako sadržaj pakiranja nije vidljiv i vrsta povrća ne vidi se izvana. Ovi su podaci obavezni na deklaraciji trešnjara rajčica (»koktel rajčica«), bilo da su u grozdovima ili ne;

– naziv sorte (nije obavezno).

C. Podrijetlo proizvoda

– zemlja podrijetla;

– regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno).

D. Trgovačka obilježja

– klasa

– veličina ploda izražena kao najmanji i najveći promjer, ako su razvrstani po veličini, a ako nisu, oznaka »nije razvrstano po veličini«

– minimalni sadržaj šećera izmjeren refraktometrom i izražen u stupnjevima Brix-a (nije obavezno).

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

11. POGLAVLJE

TRŽIŠNI STANDARDI ZA SALATU, KUDRAVU ENDIVIJU I ŠIROKOLISNU ENDIVIJU (BATAVIJA)

I. DEFINICIJA PROIZVODA

Odredbe ovog poglavlja odnose se na sljedeće salate i endivije za opskrbu potrošača u svježem stanju:

– salate sorata uzgojenih od:

– *Lactuca sativa* L. var. *capitata* (salata glavatica uključujući sorte maslenke, kristalke i »Iceberg« tip salate);

– *Lactuca sativa* L. var. *longifolia* (cos ili salata »romana«);

– *Lactuca sativa* L. var. *crispa* (lisnata salata);

– križance ovih sorata;

– sorte kudrave endivije uzgojene od vrste *Cichorium endivia* L. var. *crispum* Lam.,

– sorte širokolisne endivije (batavije), uzgojene od vrste *Cichorium endivia* L. var. *latifolium* Lam.

Odredbe ovog poglavlja ne primjenjuju se na salatu i endiviju namijenjenu preradi, proizvode prezentirane odvojenih listova kao ni na salate u teglama.

II. ODREDBE O KVALITETI

Svrha ovih odredbi je definiranje zahtjeva kvalitete salate i endivije, nakon pripreme i pakiranja.

A. Minimalni zahtjevi kvalitete

U svim klasama, uz posebne odredbe i dopuštena odstupanja za svaku klasu proizvod mora biti:

- čitav;
- zdrav, isključen je proizvod koji je podlegao procesima truljenja ili kvarenja koje ga čini neprikladnim za potrošnju;
- čist i uredno odrezan, tj. gotovo bez ostataka zemlje ili drugog hranjivog medija za rast, te bez stranih čestica i primjesa;
- svježeg izgleda;
- turgoscentan;
- gotovo bez štetnih organizama i štete uzrokovane štetnim organizmima;
- bez prorastanja;
- normalne vanjske vlažnosti;
- bez stranog mirisa i/ili okusa.

U slučaju salate, dozvoljena je promjena boje na crvenkasto, uzrokovana niskom temperaturom, osim ako ozbiljno ne utječe na izgled proizvoda.

Korijen mora biti odrezan pri bazi vanjskih listova, a rez mora biti uredan.

Proizvod mora biti normalno razvijen.

Razvoj i stanje proizvoda mora omogućiti:

- podnošenje prijevoza i rukovanja, te
- stizanje na odredište u zadovoljavajućem stanju.

B. Klasiranje

Proizvodi su razvrstani u dvije dolje navedene klase.

(a) Klasa I

Proizvod Klase I mora biti dobre kvalitete i tipičan za pripadajuću sortu ili komercijalni tip, posebno po boji.

Proizvod također mora biti:

- dobro oblikovan;
- čvrst, uzevši u obzir metode uzgoja i tip proizvoda;

- bez oštećenja ili kvarenja koje utječu na jestivost;
- bez oštećenja od mraza.

Salate glavatice Klase I moraju imati dobro oblikovano srce. Međutim, u slučaju salata glavatica uzgojenih u zaštićenom prostoru, srce može biti malo.

Cos ili salata »romana« Klase I mora imati srce, koje može biti malo.

Unutarnji listovi rozete kudrave endivije i širokolisne endivije (batavije) Klase I moraju biti žute boje.

(b) Klasa II

Klasa II uključuje salate i endivije koje ne udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I, ali udovoljavaju minimalnim zahtjevima kvalitete.

Proizvod Klase II mora biti:

- dovoljno dobro oblikovan;
- bez oštećenja i kvarenja koji ozbiljno mogu utjecati na jestivost.

Sljedeći nedostaci se mogu dozvoliti uzevši u obzir da je proizvod Klase II zadržao svoje osnovne karakteristike što se tiče kvalitete, očuvanja kvalitete i izgleda u pakiranju:

- manji nedostaci u boji;
- manja oštećenja uzrokovana štetnim organizmima.

Salate glavatice Klase II moraju imati srce, koje može biti malo. U slučaju salata glavatica uzgojenih u zaštićenom prostoru, dozvoljeno je pomanjkanje srca.

Cos ili rimske salate Klase II ne moraju imati srce.

III. ODREDBE O VELIČINI

Veličina se određuje masom jedne jedinice.

A. Minimalna masa

Minimalna masa Klase I i Klase II je:

	Uzgojena na otvorenom	Uzgojena u zaštićenom prostoru
Salata glavatica (isključujući sorte kristalka i iceberg tip) i cos ili salata »Romana« (isključujući little gem tip salate)	150 g	100 g

sorte kristalka i iceberg tip salate	300 g	200 g
Lisnata salata i salata little gem tip salate	100 g	100 g
Kudrava i širokolisna endivija (batavija)	200 g	150 g

B. Ujednačenost

Za salate u svim klasama, razlika između najlakše i najteže jedinice u svakom pakiranju ne smije prijeći:

- 40 g kada najlakša jedinica teži manje od 150 g po jedinici;
- 100 g kada najlakša jedinica teži između 150 g i 300 g po jedinici;
- 150 g kada najlakša jedinica teži između 300 g i 450 g po jedinici;
- 300 g kada najlakša jedinica teži više od 450 g po jedinici.

Za kudravu i širokolisnu endiviju (batavija) u svim klasama, razlika između najlakše i najteže jedinice u pakiranju ne smije prijeći 300 g.

IV. ODREDBE O DOPUŠTENIM ODSTUPANJIMA

Dopušta se odstupanje od kvalitete i veličine u svakom pakiranju za proizvode koji ne udovoljavaju uvjetima svoje klase.

A. Dopuštena odstupanja od kvalitete

(a) Klasa I

Za salatu i endiviju Klase I, u pakiranju može biti brojem do 10% jedinica koje ne udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu I, ali udovoljavaju zahtjevima propisanim za Klasu II, ili su u iznimnim slučajevima unutar dopuštenog odstupanja za Klasu II.

(b) Klasa II

Za salatu i endiviju Klase II, u pakiranju može biti brojem do 10% jedinica koje ne udovoljavaju zahtjevima Klase II niti minimalnim zahtjevima kvalitete, osim proizvoda koji su podlegli truljenju ili nekom drugom obliku kvarenja koje ih čini neprikladnim za potrošnju.

B. Dopuštena odstupanja od veličine

U svim klasama u pakiranju može biti brojem do 10% jedinica koje ne udovoljavaju uvjetima koji se odnose na veličinu, ali koji ne teže više od 10% iznad ili ispod naznačene veličine.

V. ODREDBE O PREZENTIRANJU

A. Ujednačenost

Sadržaj svakog pakiranja mora biti ujednačen i sadržavati samo proizvod istog podrijetla, sorte ili komercijalnog tipa, kvalitete i veličine.

Mješavina različitih tipova salata i endivija mogu biti pakirani zajedno, uz uvjet da su ujednačene po kvaliteti i veličini za svaki pojedini tip.

Mješavina različitih tipova salata i endivija mogu se pakirati zajedno, uz uvjet da su ujednačeni u kvaliteti i, za svaki tip o kojem se radi, po veličini. Dodatno, tipovi moraju biti jasno razlučivi jedan od drugog, a udio svakog tipa u pakiranju treba biti vidljiv bez oštećenja pakiranja.

Vidljivi dio sadržaja pakiranja treba biti reprezentativan za sadržaj cijelog pakiranja.

B. Pakiranje

Proizvod mora pakiran na način da bude dobro zaštićen.

Materijali koji se koriste za pakiranje moraju biti novi, čisti i takve kvalitete da se spriječi uzrokovanje vanjskih ili unutarnjih oštećenja proizvoda. Korištenje materijala, posebno papira ili žigova, s trgovačkim specifikacijama je dozvoljeno, uz uvjet da je tiskanje ili označavanje izvedeno s netoksičnom tintom ili ljepilom.

Pakiranja moraju biti bez ikakvih stranih tvari.

Naljepnice koje se pojedinačno lijepe na proizvod moraju biti takve da, kad se odstrane, ne ostavljaju niti vidljive tragove ljepila, niti ne uzrokuju oštećenja kože.

C. Prezentiranje

Proizvod prezentiran u više slojeva može biti pakiran tako da vrhovi glavica dodiruju bazu glavica, uz uvjet da su slojevi ili glavice odgovarajuće zaštićeni ili odvojeni.

VI. ODREDBE O OZNAČAVANJU

Svako pakiranje mora biti čitljivo i neizbrisivo označeno sljedećim podacima, grupiranima na istom mjestu i vidljivim izvana:

A. Identifikacija

– naziv i adresa pravne ili fizičke osobe koja pakira i/ili isporučuje robu.

Naziv i adresa onoga koji pakira i/ili isporučuje robu može biti zamijenjena:

– za sva pakiranja osim pretpakovina, sa službeno izdanom i prihvaćenom oznakom koja predstavlja onoga koji pakira i/ili isporučuje, naznačenom u blizini izraza »Pakira i/ili isporučuje« (ili istoznačnim kraticama);

– samo kod pretpakovina, s nazivom i adresom onoga koji robu stavlja na tržište sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, a koje je naznačeno u blizini izraza »Pakirano za:« ili istoznačnog izraza. U tom slučaju, pri označavanju treba također uključiti oznaku koja predstavlja onoga

koji pakira i/ili isporučuje robu. Sve informacije u vezi te oznake neophodne za inspekcijska tijela, obavezan je osigurati onaj koji hranu stavlja na tržište.

B. Vrsta povrća

- »salata«, »maslenka«, »Batavia«, »kristalka«, »Iceberg«, »rimska salata«, »lisnata salata« (ili npr. »Oak leaf«, »lollo rossa«), »kudrava endivija« »širokolisna endivija« ili neki drugi prigodni nazivi, ako sadržaj pakiranja nije vidljiv izvana;
- »Little gem«, gdje je prikladno ili drugi istoznačni naziv;
- »uzgojeno u zaštićenom prostoru«, gdje je to prikladno,
- naziv sorte (nije obavezno),
- »mješavine salata« ili drugi istoznačni naziv, u slučaju kada prodajna pakiranja sadrže mješavinu salata i endivija.

Ako proizvod nije vidljiv izvana, tipovi moraju biti istaknuti na pakiranju kao i broj komada svakoga tipa.

C. Podrijetlo proizvoda

- zemlja podrijetla;
- regija gdje je proizveden, regionalni ili lokalni naziv mjesta proizvodnje (nije obavezno).

D. Trgovačka obilježja

- Klasa
- Veličina izražena kao minimalna masa po jedinici pakiranja ili broj jedinica pakiranja,
- neto masa (nije obvezna).

E. Službena kontrolna oznaka (nije obavezno)

Pakiranja ne moraju sadržavati podatke određene odredbama o označavanju ako sadrže više pojedinačnih prodajnih pakiranja, jasno vidljivih izvana, koja su označena svim propisnim podacima i na način da ne obmanjuju krajnjeg potrošača. U slučaju da su takva skupna pakiranja složena na paletama, propisani podaci moraju biti navedeni na obavijesti smještenoj na vidljivom mjestu na barem dvjema stranama palete.

DODATAK IV.

(Naziv i adresa podnositelja zahtjeva)

Datum: _____

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,

RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

UPRAVA POLJOPRIVREDNE I

FITOSANITARNE INSPEKCIJE

SEKTOR	
Odjel	
Ispostava	

Broj zahtjeva: _____

PREDMET: Zahtjev za izdavanje potvrde o usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima

Molimo da obavite kontrolu i izdate potvrdu o usklađenosti voća /povrća sa tržišnim standardima.

1. Uvoznik/trgovac:

2. Izvoznik/trgovac:

3. Naziv pakirnice koja je obavila pakiranje/naveden na pakiranju (ako proizvod nije pakirao trgovac):

4. Odredišno područje (EU) ili država (izvoz):

5. Zemlja podrijetla:

6. Oznaka prijevoznog sredstva:

BUGARSKA Ministry of Agriculture and Food Supply Safety and Control of Food and Feed Directorate Quality Control of Fresh Fruit and Vegetables Department 55, Hristo Botev blvd., fl. 3 1040 Sofia	 +359 2 985 11306 +359 2 985 11301	 controlpz@mzp.government.bg ekrumova@mzp.government.bg
BELGIJA FAVV – Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen Bestuur Control-Dienst Import-Export WTC III – 24e verdieping Simon Bolivarlaan 30 1000 Brussel	 +32-2 208 49 63	 inge.mestdagh@favv.be
CIPAR Department of Agriculture Ministry of Agriculture, Natural Resources and Environment 1412 Nicosia	 +357-22408518	 doagrg@da.moa.gov.cy
ČEŠKA Czech Agriculture and Food Inspection Authority (CAFIA) Květná 15 BRNO, 603 00	 +42 0543540201	 sekret.k@szpi.gov.cz sekret.ur@szpi.gov.cz
DANSKA Plantedirektoratet Sektor for planter og	 +45-45 26 36 00	 spp@pdir.dk

plantesundhed Skovbrynet 20 DK-2800 Lyngby		
NJEMAČKA Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung Referat 413 D-53168 Bonn physical address: Deichmanns Aue 29 53179 Bonn	+49- 2289968453357	qualitaetskontrolle@ble.de
ESTONIA Plant Production Inspectorate Horticultural Products Department Teaduse 2 Saku 75501	+372-671 2618	aiandus@plant.agri.ee
GRČKA Ministry of Rural Development and Food Directorate of processing standardization and quality control 2 Acharnon st. 10176 Athens	+30-210 2124271	ax2u051@minagric.gr
ŠPANJOLSKA Secretario General de Comercio Exterior Secretaria de Estado de	+34-91 3493754	sgsoivre.sccc@mcx.es

Turismo y Comercio Pº de la Castellana, 162 E-28046 MADRID		
FINSKA Finnish Food Safety Authority Evira Department Agricultural Production Control Plant Protection Unit Mustialankatu 3 FI-00790 HELSINKI	+358-207725044	hevi@evira.fi
FRANCUSKA Direction Générale de la concurrence, de la Consommation et de la répression de fraudes Bureau D 4 – Télédéc 251 59, Boulevard Vincent Auriol F-75703 Paris	+33-1 44972323	d4@dgccrf.finances.gouv.fr
MADARSKA Central Service for Plant Health and Soil Conservation Coordination Centre for fresh Fruit and Vegetables Quality Inspection H-1118 Budaörsi u. 141-145 Budapest	+36 1 309 1061	ecsed.istvan@ontsz.hu gaspar.csaba@ontsz.hu
IRSKA Department of Agriculture,	+353-1 505 3300	MarketingStandards@agriculture.gov.ie

Fisheries and Food Horticulture and Plant Health Division Block B Maynooth Business Campus Maynooth Co. Kildare		
ITALIJA Autorità di coordinamento: AGEA – Servizio Tecnico Via Palestro, 81 – 00185 – ROMA Organismo di controllo: AGECONTROL S.p.A Via Paolo Bentivoglio, n. 41, 00165 ROMA	+39-06 49499 670 +39-06 49499 618 +39-06 39894 309	m.piomponi@agea.gov.it giuseppe.confaloni@agecontrol.it
LITVA Ministry of Agriculture Quality Policy Department Gedimino av. 19, LT-01103 Vilnius-25	+370 5 2391146	virginijav@zum.lt
LUKSEMBURG Administration des services techniques de l'agriculture (ASTA) Service de l'Horticulture, 16, rue d'Esch, Boîte postale 1904 L-1019 Luxembourg	+352-45 7172230	francois.kraus@asta.etat.lu

LETONIJA Food and veterinary service Republikas laukums 2 LV-1981, Rīga	+371-7095230	ieva.klavinska@pvd.gov.lv
MALTA Ministry for Rural Affairs and the Environment, Directorate of Agriculture, Agricultural Research and Development Centre, Ghammieri, Marsa,	+356 – 25904245	anthony.b.mifsud@gov.mt
NIZOZEMSKA Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality Directorate for International Affairs 73, Bezuidenhoutseweg P.O. Box 20401 2500 EK Den Haag	+ 31 70 378 43 59	ca-netherlands@minlnv.nl
POLJSKA Główny Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych ul. Wspólna 30 00-930 Warszawa	+48 22 623 29 00 +48 22 623 29 01	asudol@ijhar-s.gov.pl jtyburska@ijhar-s.gov.pl
PORTUGAL Gabinete de Planeamento e Políticas Rua Padre António Vieira, nº 1 1099-073 Lisboa	+351 213 819 300	gpp@gpp.pt dsnsa@gpp.pt
RUMUNJSKA State Inspection for the	+40-21-3072330	isctpvlf@madr.ro

Technical Control in the Production and Marketing of Fruit and Vegetable (ISCTPVLF) Bvld Carol 1 24 030163, Bucharest		
ŠVEDSKA Växtinspektionen Board of agriculture Statens Jordbruksverk S-551 82 Jönköping	+46-36 155000	Jordbruksverket@sjv.se
SLOVENIJA Inspectorate for Agriculture, Forestry and Food Inspection service for Quality Control of Agricultural Products and Foodstuffs Parmova 33 1000 Ljubljana	+386-1 4345702	helena.srncl@gov.si
SLOVAČKA State Veterinary and Food Administration Market organisation department Botanicka 17 842 13 Bratislava	+421 2602 57 428 +421 2602 57 359	baricicova@svssr.sk dandar@svssr.sk
VELIKA BRITANIJA Horticultural Marketing Inspectorate Rural Payments Agency, Room C208, Government	+44 1483 403340	hmi-tdc@rpa.gsi.gov.uk

Buildings, Epsom Road, Guildford, Surrey, GU1 2LD		
---	--	--

Tablica 2.

POPIS OVLAŠTENIH TIJELA KOJA SUDJELUJU U OECD SHEMI ZA VOĆE I POVRĆE

Ovlašteno tijelo	Telefon	E-mail adresa
AUSTRIJA Federal Ministry of Agriculture, Forestry, Environment and Water Management, Stubenring 12 1012 Vienna Austria Günter Jessl Division III/10 – Quality Standards	 + 43 1 711 00 2745	 guenter.jessl@lebensministerium.at
BUGARSKA Ministry of Agriculture and Food 55 Hristo Botev Blvd Sofia, 1040, Bulgaria Evgeniya Mitrova Chief Expert	 +359 2 985 11 305	 fsfcd@mzgar.government.bg
BELGIJA Flemish Government – Vlaamse Overheid Ministry of Agriculture and	 + 32 (0) 2 552 79 44	 guy.lambrechts@lv.vlaanderen.be

Fisheries Div. Agricultural and Fisheries Policy Koning Albert II-laan 35 box 40, 7th floor B-1030 Brussels, BELGIUM Guy Lambrechts Head of Unit Market Policy		
FINSKA Department of Agriculture Ministry of Agriculture and Forestry P.O. Box 30, Government, FIN FI-00023, Finland Niina Kauhajarvi Finnish Food Safety Agency Authority Evira Mustialankatu 3 Helsinki, FIN 00790, Finland Ms. Beata Meinander	+358 9 1605 4274 +35 8 20 77 250 44	niina.kauhajarvi@mmm.fi beata.meinander@evira.fi
FRANCUSKA DGCCRF 59 boulevard Vincent Auriol – télédoc 251 75703 Paris Cedex 13 Bureau D4 Mme Claudine Muckensturm Mme Marie-Isabelle	+33-1-44-97-23-23 +33-1-44-97-24-37 +33-1-44-97-31-52	d4@dgccrf.finances.gouv.fr

Cremieux Mme Catherine Ballandras		
NJEMAČKA Bundesanstalt fuer Landwirtschaft und Ernaehrung Deichmanns Aue 29 53179 Bonn Postal address: 53168 Bonn Ulrike Bickelmann Kerstin Funke	+49-(0)228-6845-3357 +49-(0)228-6845-3429	qualitaetskontrolle@ble.de
GRČKA Ministry of Rural Development and Food Directorate of Processing, Standardization and Quality Control of Agricultural Products of Vegetable Origin 2 Acharnon Str. 10176 Athens Chrysoula Papadimitriou Skourogianni Efthimia	+ 30 210 212 4286 + 30 210 212 4272	ax2u127@minagric.gr ax2u051@minagric.gr
MADARSKA Central Agricultural Office Budaörsi út 141 – 145 1118 Budapest István Ecsedi, Head of Unit, Quality Inspection of Fruit	+ 36 1 309 1086	ecsedi.istvan@ontsz.hu

and Vegetables		
IRSKA Department of Agriculture and Food Horticulture and Plant Health Division Block B, Maynooth Business Campus, Maynooth, Co. Kildare Dr. Clodagh Byrne and Edward Massey	00353 (0)1 505 33 00	marketingstandards@agriculture.gov.ie
IZRAEL Plant Protection and Inspection Service (P.P.I.S) P.O.Box 78, Bet Dagan 50250 Ran Ben David, Head of Plant Inspection Service	972-3-9681518/20	ranb@moag.gov.il
ITALIJA AGECONTROL S.p.A – Via Paolo Bentivoglio, n. 41, 00165 ROMA Giuseppe Confaloni	039 06 39 89 43 09	giuseppe.confaloni@agecontrol.it
KENIJA Kenya Plant Health Inspectorate Service (KEPHIS) P.O. Box 49592-00100 GPO Nairobi, Kenya Nancy Pendo Sifa Kenya Mission Paris	+254-020-353-6171/2 01 56 62 25 25	director@kephis.org; mtoyai@kephis.org napesi@yahoo.com; info@ambassade-kenya.fr

3 rue Freycinet		
75116 Paris		
LUKSEMBURG		
Administration des Services techniques de l'Agriculture		
Service de l'horticulture		
16, route d'Esch	(+352) 45 71 72 230	Francois.Kraus@asta.etat.lu
L-1470 Luxembourg		
Boîte Postale 1904		
L-1019 Luxembourg		
François Kraus		
MAROKO		
Food Exports Control and Coordination Organization		
72, Angle Boulevard Mohammed Smiha et Rue Moulay Mohamed El Baâmrani	00 212 22 30 61 98 or 00 212 22 30 81 22	benchakroune@eacce.org.ma
Casablanca – Morocco		
Saâd Benchakroune, General Director		
Mr. Smaini Mohammed (EACCE/Paris)		
NIZOZEMSKA		
Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality		
Bezuidenhoutseweg 73	+31 70 378 6561	i.van.tilborg@minlnu.nl
EK Den Haag 20401, 2500 EK Netherlands	+31 79 347 06 10	n.quaedvlieg@tuinbouw.nl
Ingeborg van Tilbong		

Product Board for Horticulture Louis Pasteurlaan 6 Zoetermeer, 2700 AG Netherlands Nicolette Quaedvlieg		
NOVI ZELAND New Zealand Food Safety Authority Kate Smith	+ 64 4 894 2482	Kate.smith@nzfsa.govt.nz
POLJSKA Agricultural and Food Quality Inspection 30 Wspolna St., 00-930 Warsaw, Poland Aleksandra Szymanska, Control of Commercial Quality of Agricultural and Food Products Department Malgorzata Klak Joanna Kaliniec	+48 22 623 29 36 +48 22 623 29 14 +48.22.623.27.02 +48.22.623.29.61	amichaliszyn@ijhars.gov.pl mklak@ijhars.gov.pl jkaliniec@ijhars.gov.pl
RUMUNJSKA Ministry of Agriculture and Rural Development 24 blvd Carol I. Bucharest, Romania Adrian Ionel Barbulescu	+40 21 307 2330	adrian.barbulescu@maa.ro
SRBIJA Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management of the Republic of Serbia	+381 36 16 281	Kolinda@minpolj.sr.gov.yu

Sector for Analitics and Agrarian Policy Nemanjina 22-26 Belgrade 11000 Serbia		
SLOVAČKA State Veterinary and Food Administration of the Slovak Republic Botanicka 17 842 13 Bratislava Market organisation department Viera Baricicova, Head of Department	+421 2 602 57 428	baricicova@svssr.sk
JUŽNOAFRIČKA REPUBLIKA National Department of Agriculture Directorate Food Safety and Quality Assurance Private Bag X 343 Pretoria, 0001 Hanlie Wessels Billy Malose Makhafole, Assistant Director Agronomy & Vegetables Perishable Products Export Control Board (PPECB)	+27 12 319 6058 +27 12 319 6023	www.nda.agric.za hanliew@nda.agric.za billym@nda.agric.za

ŠPANJOLSKA General Sub-Directorate of Inspection, Certification and Technical Assistance for Foreign Trade (Inspection Service SOIVRE) General Secretariat for Foreign Trade Teresa Zapatero Martínez Belén Alonso Romero Jaime Camps Alimiñana	+ 34 91 349 37 62 + 34 91 349 37 65 + 34 91 349 86 69	tzapatero@mcx.es balonso@mcx.es jcamps@mcx.es
ŠVEDSKA Swedish Body of Agriculture SE-551 82 Jönköping 2 Kristina Mattsson, Market Department Market Regulations Division	+ 46 36 15 50 51	Kristina.mattsson@sjv.se
ŠVICARSKA Qualiservice GmbH Petra Sieghart	+41 31 385 36 90	Petra.sieghart@qualiservice.ch
TURSKA Undersecretariat for Foreign Trade General Directorate of Standardization Cigdem Kilickaya, Head of Department	+90 312 212 58 98	kilickayac@dtm.gov.tr

DODATAK VI.

METODE INSPEKCIJSKOG PREGLEDA

1. DEFINICIJA

1.1. Pakiranje

Pojedinačno zapakiran dio partije, uključujući sadržaj kako bi se olakšalo rukovanje i transport prodajnih jedinica ili proizvoda u složenom ili rasutom stanju, a u cilju sprječavanja nastajanja šteta pri rukovanju i transportu.

Cestovni, željeznički, brodski i avionski kontejneri ne smatraju se pakiranjem.

1.2. Prodajna pakiranja

Pojedinačno zapakiran dio partije, uključujući sadržaj kojeg čine prodajne jedinice za konačnog korisnika ili potrošača u trenutku kupnje.

1.2a. Pretpakovine su takva prodajna pakiranja u kojima je proizvod potpuno ili djelomično zapakiran na način da se sadržaj ne može promijeniti bez otvaranja ili promjene pakiranja. Zaštitni slojevi koji prekrivaju sam proizvod ne smatraju se pretpakovinom.

1.3. Pošiljka

Količina proizvoda koju prodaje trgovac u vrijeme inspekcije, a definirana je određenim dokumentom. Pošiljka može sadržavati jedan ili nekoliko različitih tipova proizvoda, kao i jednu ili više partija svježeg, suhog ili sušenog voća i povrća.

1.4. Partija

Količina proizvoda koja u vrijeme inspekcije na jednom mjestu, ima slična obilježja s obzirom na:

- onoga koji pakira i/ili otpremnika,
- zemlju podrijetla,
- vrstu proizvoda,
- klasu proizvoda,
- veličinu (ako se proizvod klasira prema veličini),
- sortu ili komercijalni tip (u skladu s odredbama iz standarda),
- vrstu pakiranja i prezentacije.

Međutim, ako je tijekom provjere usklađenosti pošiljke teško razlikovati partije i/ili pojedinačno prezentiranje partija nije moguće, sve partije pošiljke mogu se smatrati kao jedna partija ako su slične u pogledu vrste proizvoda, otpremnika, zemlje podrijetla, klase i sorte ili komercijalnog tipa, ako je to predviđeno pojedinim tržišnim standardom.

1.5. Uzorkovanje

Zbirni uzorak koji je privremeno uzet iz partije tijekom provjere.

1.6. Primarni uzorak

Pakiranje koje je nasumce uzeto iz partije u slučaju pakiranog proizvoda ili, količina koja je nasumce uzeta iz dijela partije u slučaju proizvoda u rinfuzi (direktni utovar u prijevozno sredstvo ili njegov odjeljak).

1.7. Skupni uzorak (eng. Bulk)

Nekoliko primarnih uzoraka smatra se reprezentativnim za cijelu partiju, a njihova ukupna količina dovoljna je za procjenu partije prema svim kriterijima.

1.8. Sekundarni uzorak

Jednaka količina proizvoda uzeta nasumično iz primarnog uzorka. U slučaju pakiranih orašastih plodova, sekundarni uzorak mora biti težak između 300 g i 1 kg. Ako je primarni uzorak sastavljen od pakiranja koja sadrže prodajna pakiranja, sekundarni uzorak mora se sastojati od jednog ili više prodajnih pakiranja mase najmanje 300 g.

U slučaju drugih pakiranih proizvoda, sekundarni uzorak mora sadržavati 30 jedinica, neto mase pakiranja 25 kg i manje, i ne sadrži prodajna pakiranja. U određenim slučajevima to znači da se cijeli sadržaj pakiranja mora pregledati, u slučaju da primarni uzorak ne sadrži više od 30 jedinica.

1.9. Mješoviti uzorak (samo suhi i sušeni proizvod)

Mješoviti uzorak je mješavina, mase barem 3 kg, svih sekundarnih uzoraka uzetih iz skupnog uzorka. Proizvodi u mješovitom uzorku moraju biti ravnomjerno izmiješani.

1.10. Smanjeni uzorak

Smanjeni uzorak predstavlja količinu proizvoda uzetu nasumičnim odabirom iz skupnog ili mješovitog uzorka čija veličina je minimalna, ali dovoljna da omogući procjenu određenog kriterija.

Ako se inspekcijskom metodom uništava proizvod, veličina smanjenog uzorka ne smije prelaziti 10% skupnog uzorka ili 100 orašastih plodova iz mješovitog uzorka.

U slučaju manjih suhih ili sušenih proizvoda (npr. 100 g uključuje 100 jedinica), smanjeni uzorak ne smije prelaziti 300 g.

Za procjenu kriterija stupnja razvoja i/ili zrelosti, uzorkovanje mora biti provedeno u skladu sa uputama opisanim u Uputama za objektivne testove za određivanje kvalitete voća i povrća i suhih i sušenih proizvoda (<http://www.oecd.org/agr/fv>).

Nekoliko smanjenih uzoraka može se uzeti iz skupnog ili mješovitog uzorka da bi se provjerilo više partija po različitim kriterijima.

2. PROVEDBA KONTROLE USKLAĐENOSTI S TRŽIŠNIM STANDARDIMA

2.1. Opće odredbe

Kontrola usklađenosti se obavlja ocjenjivanjem nasumce uzetih uzoraka iz različitih dijelova partije, a temelji se na pretpostavci da je kvaliteta uzoraka reprezentativna za kvalitetu partije.

2.2. Mjesto kontrole

Provjera se može vršiti tijekom pakiranja, na mjestu otpreme, tijekom transporta, na mjestu prijema, u veleprodaji i maloprodaji.

2.3. Identifikacija partije i/ili opći dojam pošiljke

Identifikacija partije provodi se na temelju označavanja ili drugih kriterija temeljem propisa kojim se regulira identifikacija partije kojoj hrana pripada. U slučaju pošiljke sastavljene od nekoliko partija neophodno je da inspektori dobe opći dojam o pošiljci uz pomoć popratnih dokumenata ili izjava u vezi sa pošiljkom. Inspektori će zatim utvrditi koliko su pošiljke u skladu sa popratnim dokumentima.

Ako se proizvod utovara ili se već utovarilo u prijevozno sredstvo, kao identifikacija pošiljke mora se koristiti registracijski broj.

2.4. Prezentacija proizvoda

Inspektori odlučuju koja će pakiranja biti provjerena. Prezentaciju vrši posjednik voća i povrća, a ona uključuje prezentaciju skupnog uzorka kao i sve potrebne informacije za identifikaciju pošiljke ili partije.

Ako se zahtjeva sekundarni ili smanjeni uzorak, inspektori ga moraju identificirati iz skupnog uzorka.

2.5. Fizički pregled

Procjena ambalaže i prezentacija:

Ambalaža, uključujući materijal od kojeg je sačinjena, mora biti provjerena na prikladnost i čistoću u skladu s relevantnim odredbama tržišnih standarda. Fizički pregled se obavlja na osnovi primarnih uzoraka u slučaju pakiranih proizvoda, a u ostalim slučajevima u prijevoznom sredstvu.

Ako su dozvoljene samo neke vrste pakiranja ili prezentacije, inspektori će provjeriti da li iste koristiti.

Provjera označavanja:

Inspektori moraju provjeriti da li je proizvod označen u skladu s tržišnim standardima. To uključuje provjeru točnosti označavanja i/ili zahtjev za bilo kakve izmjene i dopune.

U slučaju pakiranog proizvoda, provjera se provodi na temelju primarnog uzorka, u svim ostalim slučajevima na temelju dokumenata koji su pričvršćeni na paletu ili na prijevozno sredstvo.

Voće i povrće zasebno pakirano u plastične omote neće se smatrati pretpakiranim proizvodom u skladu s Pravilnikom o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane (»Narodne novine« broj 41/08) i ne treba nužno biti označeno u skladu sa tržišnim standardima. U takvim slučajevima, plastični omoti smatraju se jednostavnom zaštitom za osjetljive proizvode.

Provjera usklađenosti proizvoda:

Inspektori trebaju odrediti veličinu skupnog uzorka na takav način da mogu procijeniti partiju. Inspektori nasumce određuju pakiranja koja će kontrolirati, a u slučaju proizvoda u rinfuzi, dijelove partije iz kojih će se uzeti pojedinačni uzorci.

Uzimanje uzoraka ne smije štetno utjecati na kvalitetu proizvoda.

Oštećena pakiranja neće se koristiti kao dio skupnog uzorka. Takvi uzorci se stavljaju na stranu, i ako je potrebno, mogu biti predmet zasebnog pregleda i izvješća.

Skupni uzorak treba obuhvatiti sljedeće minimalne količine u slučaju kada je partija deklarirana kao nezadovoljavajuća ili kada se treba ispitati proizvod za koji postoji rizik da ne zadovoljava tržišnim standardima:

Pakirani proizvod	
broj pakiranja u partiji	broj uzetih pakiranja (primarni uzorci)
do 100	5
od 101 do 300	7
od 300 do 500	9
od 501 do 1000	10
više od 1000	15 (minimalno)

Proizvod u rinfuzi (direktni utovar u prijevozno sredstvo ili njegov odjeljak)

masa partije u kg ili broj svežanja u partiji	masa primarnih uzoraka u kg ili broj svežanja
do 200	10
od 201 do 500	20
od 501 do 1000	30
od 1001 do 5000	60
više od 5000	100 (minimalno)

U slučaju velikog voća i povrća (više od 2 kg po jedinici), primarni uzorak mora se sastojati od barem 5 jedinica. U slučaju da partija sadrži manje od 5 jedinica ili je mase manje od 10 kg, mora se ispitati cijela partija.

Ako inspektori ne mogu donijeti odluku nakon obavljenog pregleda, obaviti će se drugi fizički pregled i donijet će se odluka na temelju prosjeka dva pregleda.

2.6. Kontrola proizvoda

U slučaju pakiranih proizvoda, za provjeru općeg izgleda proizvoda, prezentacije, čistoće pakiranja i označavanja koristit će se primarni uzorci. U svim drugim slučajevima, kontrola se vrši na temelju partije ili prijevoznog sredstva.

Za potrebe kontrole proizvodi će biti u cijelosti uklonjeni iz ambalaže, osim u slučaju kada se uzorkovanje temelji na miješanim uzorcima.

Kontrole ujednačenosti, minimalnih zahtjeva, kvalitete klase i veličine obavljaju se temeljem skupnog uzorka ili miješanog uzorka vodeći računa o brošurama OECD Sheme za primjenu međunarodnih standarda za voće i povrće (<http://www.oecd.org/agr/fv>).

Vanjski nedostaci provjeravat će putem skupnog ili miješanog uzorka. Određeni kriteriji o stupnju razvoja i/ili zrelosti, prisutnosti odnosno izostanku nekih unutarnjih nedostataka mogu se provjeriti putem smanjenog uzorka.

Provjera temeljena na smanjenom uzorku posebice se odnosi na provjere koje uništavaju trgovačku vrijednost proizvoda.

Kriterij za stupanj razvoja i/ili zrelosti provjerit će se instrumentima i metodama koje su propisane tržišnim standardom ili Uputama za objektivne testove za određivanje kvalitete voća i povrća suhih i sušenih proizvoda. (<http://www.oecd.org/agr/fv>).

2.7. Izvještaj o rezultatima kontrole

Potvrda o usklađenosti iz članka 13. ovoga Pravilnika izdaje se nakon što se kontrolom utvrdi da je voće i povrće u skladu s tržišnim standardima.

Ako se utvrde nedostaci, trgovac ili njegov zakonski predstavnik bit će u pisanom obliku obaviješteni o nedostacima. Ako je usklađenost sa standardima moguće postići promjenom označavanja, trgovac ili njegov zakonski predstavnik bit će obaviješteni.

2.8. Pad vrijednosti po provjeri usklađenosti

Nakon izvršene kontrole skupni/miješani uzorak se stavlja na raspolaganje trgovcu ili njegovom predstavniku.

Inspekcija nije dužna vratiti sadržaj skupnog/miješanog uzorka koji je uništen tijekom kontrole.

DODATAK VII.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,

RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

UPRAVA POLJOPRIVREDNE I

FITOSANITARNE INSPEKCIJE

SEKTOR	
Odjel	
Ispostava	
KLASA:	
URBROJ	
Mjesto i nadnevak	

POTVRDA O USKLAĐENOSTI VOĆA I POVRĆA S TRŽIŠNIM STANDARDIMA

1. Naziv i adresa trgovca	Potvrda o usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima Broj:..... <i>(Potvrda se koristi isključivo za inspekcijske potrebe)</i>		
2. Naziv pakirnice naveden na pakiranju (ako proizvod nije pakirao trgovac)	Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Uprava poljoprivredne i fitosanitarne inspekcije Ulica grada Vukovara 78 10 000 Zagreb		
	4. Mjesto kontrole/zemlja podrijetla(1)	5. Zemlja odredišta	
6. Oznaka prijevoznog sredstva	7. ☐ unutarnje tržište ☐ uvoz ☐ izvoz		
8. Pakiranje (broj i opis)	9. Vrsta proizvoda	10. Klasa	11. Ukupna neto masa u kg

	(sorta, ako se u standardu traži)		
12. Gore opisana pošiljka u vrijeme izdavanja ove potvrde udovoljava važećim tržišnim standardima.			
Carinska ispostava Mjesto i datum izdavanja			
Vrijedi do (datuma).....			
Inspektor (velikim tiskanim slovima)			
Potpis Pečat nadležnog tijela			
13. Primjedbe			

(1) Ako se proizvod reeksportira, u polju broj 9. mora se navesti zemlja podrijetla.

DODATAK VIII.

VISINA NAKNADE, NAČINI I UVJETI PLAĆANJA ZA OBAVLJENU KONTROLU USKLAĐENOSTI VOĆA I POVRĆA S TRŽIŠNIM STANDARDIMA

Naknada za obavljanje kontrole usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima iz članka 12. stavka 5. ovoga Pravilnika po zahtjevu stranke, obračunat će se na osnovi sljedećih troškova:

- trošak prijevoza od sjedišta ispostave do mjesta kontrole po cijeni od 2,20 kn/km;
- trošak provođenja kontrole usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima i izdavanja Potvrde o usklađenosti prilikom uvoza, izvoza, stavljanja na tržište ili u slučaju spora između kupca i prodavatelja na tržištu Republike Hrvatske po cijeni od 90 kn/kontroli po pojedinom proizvodu.

Naknada za obavljanje kontrole usklađenosti voća i povrća s tržišnim standardima uplaćuje se u Državni proračun Republike Hrvatske.

DODATAK IX.

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,

RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

UPRAVA POLJOPRIVREDNE I

FITOSANITARNE INSPEKCIJE

SEKTOR	
Odjel	
Ispostava	
KLASA:	
URBROJ	
Mjesto	
i nadnevak	

ZAPISNIK O NEUSKLAĐENOSTI VOĆA I POVRĆA S TRŽIŠNIM STANDARDIMA

Mjesto obavljanja kontrole:	☐ unutarnje tržište ☐ uvoz ☐ izvoz
Nazočni u ime stranke: 1. 2.	
Kontrola se obavlja na temelju Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (NN, br. 149/09) i Pravilnika o tržišnim standardima za voće i povrće (NN, br. 77/2010)	

Vrijeme početka kontrole:

☐

PODACI O PROIZVODU

Vrsta proizvoda (sorta, ako zahtjeva standard):	Zemlja podrijetla:
Partija:	Količina u kg:
Trgovac:	Vrsta i broj pratećeg dokumenta: (Međunarodna potvrda o usklađenosti,

	dostavnica, račun):	
Distributer:	Odredišno područje (EU) ili država (izvoz):	
	Vrsta i broj prijevoznog sredstva:	
Ukupna neto masa i broj pojedinačnih pakiranja u partiji:	Neto masa uzorka:	Neto masa smanjenog uzorka:
Utvrđeno činjenično stanje /Opis uzorka i drugi važni podaci (vrsta uzorka, okolnosti u kojima je uzet uzorak« način pakiranja, obavezan opis ambalažne jedinice – vrsta ambalaže i neto masa ambalaže, stanje ambalaže i podaci na deklaraciji)		

Voće/povrće za koje je izdan Zapisnik o neusklađenosti s tržišnim standardima ne smije se premještati bez dozvole nadležnog inspektora.

MJERE INSPEKTORA

U skladu sa člankom ____ . stavkom ____ . Pravilnika o tržišnim standardima za voće i povrće (NN 77/2010) poljoprivredni/fitosanitarni inspektor po službenoj dužnosti donosi

USMENO RJEŠENJE

1. Privremeno se zabranjuje stavljanje na tržište _____ kg _____

(vrsta voća/povrća)

koje _____ se _____ nalazi _____ u _____

(kamion, skladište, carinsko skladište, prodajni prostor, i sl.)

2. Privremena mjera zabrane traje dok:

☐ – se dio ili cjelokupna količina voća i povrća ne uskladi s tržišnim standardima i poljoprivredni/fitosanitarni inspektor ne izda Potvrdu o usklađenosti; ili

☐ – stranka ne dostavi poljoprivrednom/fitosanitarnom inspektoru dokaze da će se voće i povrće koristiti za preradu ili kao hrana za životinje ili bilo koju drugu namjenu koja nije za hranu; ili

☐ – stranka ne dostavi poljoprivrednom/fitosanitarnom inspektoru dokaze o poduzetim mjerama kojima je osigurano da se voće i povrće koje se ne može uskladiti s tržišnim standardima niti se može koristiti za namjene iz prethodne podtočke ovoga rješenja, neće staviti na tržište.

3. Ako u roku od 8 dana od dana izricanja privremene mjere zabrane nisu ispravljene nepravilnosti zbog kojih je usmeno rješenje donijeto, poljoprivredni/fitosanitarni inspektor će donijeti rješenje u pisanom obliku o otklanjanju nepravilnosti odnosno nedostataka u skladu s odredbama Zakona o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda i odredbama ovoga Pravilnika koje se odnose na provedbu inspekcijskog nadzora.

4. Ovo usmeno rješenje je izvršno trenutkom zaključenja zapisnika i uručenja stranci.

Zapisnik je pročitao nazočnima, koji: ☐nemaju primjedaba ☐imaju sljedeće primjedbe:

☐

Ovaj je zapisnik sastavljen u dva jednaka primjerka, od kojih se jedan uručuje stranci a jedan zadržava poljoprivredni/fitosanitarni inspektor

Zapisnik je zaključen u _____ sati.

Potpis stranke: Potpis inspektora:

[1] Korištenje konzervansa ili bilo kojih drugih kemijskih tvari koje mogu ostaviti strani miris na kori voća dopušteno je ako je u usklađenosti s propisima zemlje uvoznice.

[2] Ovaj tekst primjenjuje se na sve sorte uzgojene od *Prunus persica* Sieb. i Zucc., predstavljajući breskve ili nektarine ili slično, s priraslom (durancija) ili nepriraslom košticom, te glatkom ili hrapavom kožicom.

[3] Uslijed značajki sorti Fuji i njezinih mutanata s obzirom na dozrelost pri branju, dopuštena je radijalna staklavost pod uvjetom da se zadržava u provodnim snopovima svakog ploda.

[4] U tu svrhu moraju pokazivati zadovoljavajući sadržaj topivih tvari i stupanj čvrstoće

[5] Kriteriji za boju i hrđavost navode se u Prilogu ovoga tržišnog standarda, kao i nepotpuni popis sorata na koje se ti kriteriji odnose.

[6] Kriteriji za boju i hrđavost navode se u Prilogu ovoga tržišnog standarda, kao i nepotpuni popis sorata na koje se ti kriteriji odnose.

[7] Nepotpuna lista sorata krušaka krupnog ploda i ljetnih sorata krušaka nalazi se u Prilogu ovog tržišnog standarda.

[8] Minijature paprike dobivene su uzgojem biljke i/ili posebnom tehnikom kultivacije, isključujući paprike koje nisu minijature vrste, a nisu se u potpunosti razvile ili su neodgovarajuće veličine. Svi ostali zahtjevi propisani odredbama ovoga standarda moraju se poštivati.